

Comisia agricultură și industrie alimentară

R A P O R T

la proiectul de lege privind finanțarea, gestionarea și monitorizarea politicii agricole

nr. 382 din 18.12.2024
(lectura II)

Comisia agricultură și industrie alimentară a examinat proiectul legii privind finanțarea, gestionarea și monitorizarea politicii agricole, prezentat cu titlu de inițiativă legislativă de către Guvern, și comunică următoarele.

Elaborarea proiectului de lege derivă din necesitatea alinierii legislației naționale la prevederile Regulamentului (UE) 2021/2115 și Regulamentului (UE) 2021/2116, care stabilesc cadrul pentru finanțarea, gestionarea și monitorizarea politicii agricole comune. Aceste regulamente sunt esențiale pentru asigurarea unui sistem coerent de gestionare a fondurilor și a intervențiilor agricole, asigurând totodată coerența cu obiectivele politicii agricole comune a Uniunii Europene.

Proiectul a fost aprobat, în prima lectură, la ședința plenară din 10.04.2025.

Comisia a examinat obiecțiile, propunerile și amendamentele parvenite la proiect iar decizia pe marginea acestora este reflectată în sinteza anexată la prezentul raport.

În contextul celor expuse, Comisia agricultură și industrie alimentară cu votul majorității membrilor săi, propune proiectul de lege nr. 382 din 18.12.2024 spre examinare și adoptare în lectura a doua în cadrul ședinței plene a Parlamentului.

Alexandr TRUBCA
Președintele Comisiei

SINTEZA
amendamentelor, propunerilor și obiecțiilor la proiectul de lege cu privire pentru modificarea Codului funciar
nr.22/2024

Nr. crt.	Textul părții constitutive a proiectului de act legislativ la care se propun amendamente, propuneri, obiecții	Autorul amendamentului, propunerii, obiecției	Conținutul amendamentului, propunerii, obiecției	Rezultatul examinării de către comisia sesizată în fond
1	2 Prezenta lege:	3	4	5
1.	<p>- transpune parțial (art. 1; art. 3; art. 4 (2); art. 5 și 6; art. 7 (1); art. 8 și 9; art. 12 (1); art. 13 (1); art.15 (1) și (3); art. 16 (1) și (2); art. 42 lit. a), b), c) și f); art. 44 (1) și (2) lit. (a) și (b); art. 69; art. 83 (1) și (2) lit. a) și b); art. 86 (3)-(5); art. 101; art. 102; art. 104 (1) și (3); art. 106 (1)-(3) și (5); art. 107 (1) lit. a)-f);</p> <p>art. 123 (2) lit. g) și (4); art. 124 (1); art. 128; art. 131-133; art. 134 (1)-(3) și (12); art.136; art. 140; art. 144; art. 145 (2); art. 148 (2); art. 151</p> <p>Regulamentul (UE) 2021/2115 al Parlamentului European și al Consiliului din 2 decembrie 2021 de stabilire a normelor privind sprijinul pentru planurile strategice care urmează a fi elaborate de statele membre în cadrul politicii agricole comune (planurile strategice PAC) și finanțate de Fondul european de garantare agricolă (FEGA) și de Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală (FEADR) și de abrogare a Regulamentelor (UE) nr. 1305/2013 și (UE) nr. 1307/2013 (CELEX: 32021R2115), publicat în Jurnalul</p>	<p>Alexandru TRUBCA Deputat în Parlament</p>	<p>1. Clauza de armonizare va avea următorul cuprins: „Prezenta lege: - transpune parțial [art. 1; art. 3; art. 4 alin. (2); art. 5; art. 6 alin. (1) și (2); art. 7 alin. (1); art. 8-10; art. 12 alin. (1); art. 13 alin. (1); art.15 alin. (1) și (3); art. 16 alin. (1) și (2); art. 42 lit. a), b), c) și f); art. 44 alin. (1) și alin. (2) lit. a) și b); art. 69 lit. a) și d)-b); art. 83 alin. (1) și alin. (2) lit. a) și b); art. 86 alin. (3)-(5); art. 101; art. 102; art. 104 alin. (1) și (3); art. 106 alin. (1)-(3) și (5); art. 107 alin. (1) lit. a), b) și d)-f); art. 123 alin. (2) lit. g); art. 124 alin. (1); art. 128; art. 131-133; art. 134 alin. (1)-(3) și (12); art. 136; art. 140; art. 144; art. 148 alin. (2) și art. 151] Regulamentul (UE) 2021/2115 al Parlamentului European și al Consiliului din 2 decembrie 2021 de stabilire a normelor privind sprijinul pentru planurile strategice care urmează a fi elaborate de statele membre în cadrul politicii agricole comune</p>	<p>Se acceptă</p>

1	2	3	4	5
	<p>Oficial al Uniunii Europene L 435/1 din 6 decembrie 2021, așa cum a fost modificat ultima dată prin Regulamentul (UE) 2024/1468 al Parlamentului European și al Consiliului din 14 mai 2024;</p> <p>- transpune parțial (art. 1; art. 2 lit. a) și b); art. 3 și 4; art. 5 (2) lit. a)-c) și (3) lit. a)-c); art. 6; art. 8 (1) lit. a) și d); art. 9 (1), (2), (4) și (5); art. 12 (1) și (2) lit. a)-c); art. 22; art. 37; art. 44 (1), (3) și (5); art. 46 (1); art. 56 (1) și (2); art. 59 (1), (2), (4)-(7); art. 60 (1) și (4) lit. c) și d); art. 62; art. 63; art. 65 (1)-(3); art. 66 (1)-(3); art. 67 (1), (3)-(6); art. 76; art. 77 (1)-(4); art. 78; art. 80 (1) și (2); art. 82; art. 83 (1), (5) și (6); art. 84-86; art. 87 (1); art. 88; art. 89 (1); art. 98 (1) și (4);</p> <p>art. 99; art. 101) Regulamentul (UE) 2021/2116 al Parlamentului European și al Consiliului din 2 decembrie 2021 privind finanțarea, gestionarea și monitorizarea politicii agricole comune și de abrogare a Regulamentului (UE) nr. 1306/2013 (CELEX: 32021R2116), publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene</p> <p>L 435/187 din 6 decembrie 2021, așa cum a fost modificat ultima dată prin Regulamentul (UE) 2024/1468 al Parlamentului European și al Consiliului din 14 mai 2024.”</p>		<p>(planurile strategice PAC) și finanțate de Fondul european de garantare agricolă (FEAGA) și de Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală (FEADR) și de abrogare a Regulamentelor (UE) nr. 1305/2013 și (UE) nr. 1307/2013, publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 435/1 din 6 decembrie 2021 (CELEX: 32021R2115), astfel cum a fost modificat ultima dată prin Regulamentul (UE) 2024/1468 al Parlamentului European și al Consiliului din 14 mai 2024;</p> <p>- transpune parțial (art. 1; art. 2 lit. a) și b); art. 3 și 4; art. 5 alin. (2) lit. a)-c) și alin. (3) lit. a)-c); art. 6; art. 8 alin. (1) lit. a) și d); art. 9 alin. (1), alin. (2) primul paragraf, alin. (4) și alin. (5) primul paragraf; art. 12 alin. (1) primul paragraf, alin. (2) lit. a)-c) și alin. (3); art. 22; art. 35 și 37; art. 44 alin. (1), (3) și (5); art. 46 alin. (1); art. 56 alin. (1) și (2); art. 59 alin. (1), alin. (2) primul paragraf și alin. (4)-(7); art. 60 alin. (1) și alin. (4) primul paragraf lit. c) și d); art. 62; art. 63; art. 65 alin. (1)-(3); art. 66 alin. (1)-(3); art. 67 alin. (1) primul paragraf și alin. (3)-(6); art. 76; art. 77 alin. (1)-(4); art. 78; art. 80 alin. (1) și (2); art. 82 primul paragraf lit. a) și c); art. 83 alin. (1) primul paragraf, alin. (5) lit. a) și c) și alin. (6) lit. a)-e); art. 84-86; art. 87 alin. (1); art. 88; art. 89 alin. (1); art. 98 alin. (1) și alin. (4) primul paragraf; art. 99 și art. 101] Regulamentul (UE) 2021/2116 al</p>	

1	2	3	4	5
2.	<p>Articolul 1. Obiectul și domeniul de reglementare</p> <p>(1) Prezenta lege stabilește norme privind:</p> <p>a) obiectivele generale și specifice care trebuie realizate prin intermediul sprijinului acordat din Fondul național de dezvoltare a agriculturii și mediului rural (în continuare – <i>FNDAMR</i>) care contribuie la implementarea Strategiei naționale de dezvoltare agricolă și rurală și a Strategiei securității naționale a Republicii Moldova (în continuare – <i>politica agricolă</i>);</p> <p>... (2) Prezenta lege reglementează sprijinul finanțat din <i>FNDAMR</i> pentru intervențiile specificate în <i>PSPA</i>, aprobat de Guvern pentru o perioadă de șase ani.</p>	<p>Alexandru TRUBCA Deputat Parlament</p> <p>în</p>	<p>Parlamentului European și al Consiliului din 2 decembrie 2021 privind finanțarea, gestionarea și monitorizarea politicii agricole comune și de abrogare a Regulamentului (UE) nr. 1306/2013, publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 435/187 din 6 decembrie 2021 (CELEX: 32021R2116), astfel cum a fost modificat ultima dată prin Regulamentul (UE) 2024/1468 al Parlamentului European și al Consiliului din 14 mai 2024.”</p>	<p>Se acceptă</p>
			<p>2. La Articolul 1:</p> <p>alin.(1) după cuvântul „normele” se introduc cuvintele „de bază”</p> <p>lit. a) va avea următorul cuprins:</p> <p>„a) obiectivele generale și cele specifice care trebuie realizate prin intermediul sprijinului financiar acordat din Fondul național de dezvoltare a agriculturii și mediului rural (în continuare – <i>FNDAMR</i>), sprijin care să contribuie la implementarea politicii agricole”;</p> <p>La alin.(2) cuvântul „șase” se substituie cu cifra „5”.</p>	

1	2	3	4	5
3.	<p>Articolul 2. Obiective generale</p> <p>În conformitate cu obiectivele politicii agricole, cu obiectivul de a menține funcționarea pieței și condiții de concurență echitabile între fermierii, sprijinul acordat din FNDAMR vizează îmbunătățirea în continuare a dezvoltării durabile a agriculturii, a sectorului alimentar și a zonelor rurale și contribuie la îndeplinirea următoarelor obiective generale în domeniul economic, în domeniul mediului și în domeniul social:</p> <p>...</p>	<p>Alexandr TRUBCA Deputat Parlament</p> <p>în</p>	<p>3. La articolul 2:</p> <p>denumirea articolului se completează cu textul „ale politicii agricole” (respectiv, se va modifica corespunzător și denumirea articolului 3);</p> <p>Textul: „În conformitate cu obiectivele politicii agricole, cu obiectivul de a menține funcționarea pieței și condiții de concurență echitabile între fermierii, sprijinul acordat din FNDAMR vizează îmbunătățirea în continuare a dezvoltării durabile a agriculturii, a sectorului alimentar și a zonelor rurale și contribuie la îndeplinirea următoarelor obiective generale în domeniul economic, în domeniul mediului și în domeniul social:” se substituie cu textul „În conformitate cu scopurile politicii agricole și cu cel de menținere a condițiilor de concurență agricole și a condițiilor de concurență echitabile între fermierii, prin sprijinul financiar acordat din FNDAMR se urmărește continuarea îmbunătățirii dezvoltării durabile a agriculturii, a sectorului agroalimentar și a zonelor rurale și contribuie la îndeplinirea următoarelor obiective generale:”.</p>	Se acceptă
4.		<p>Alexandr TRUBCA Deputat Parlament</p> <p>în</p>	<p>La articolele 3,18 și 19 cuvântul „fermierii” se substituie cu cuvântul</p>	Se acceptă

1	2	3	4	5
5.	<p>Articolul 4. Noțiuni</p> <p>În sensul prezentei legi, se aplică următoarele noțiuni:</p> <p>...</p> <p><i>beneficiar</i> – în legătură cu tipurile de intervenții pentru dezvoltarea rurală menționate la art. 22 înseamnă:</p> <p>a) un organism de drept public sau privat, o entitate cu sau fără personalitate juridică, o persoană fizică sau un grup de persoane fizice sau juridice responsabile fie cu inițierea operațiunilor, fie cu inițierea și executarea operațiunilor;</p> <p>b) în contextul schemelor de ajutor de stat, întreprinderea care primește ajutoarele;</p> <p><i>beneficiar efectiv</i> – orice persoană fizică ce deține sau controlează în ultimă instanță clientul și/sau persoana fizică în numele ori în interesul căruia/căreia se realizează, direct sau indirect, o activitate sau o tranzacție, în sensul Legii cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului nr. 308/2017;</p> <p><i>cerință</i> – fiecare cerință legală în materie de gestionare;</p>	<p>Alexandr TRUBCA Deputat în Parlament</p>	<p>La articolul 4:</p> <p>La noțiunea de „beneficiar”, lit. a) va avea următorul cuprins:</p> <p>„a) persoană juridică de drept public sau privat, persoană fizică sau un grup de persoane fizice ori juridice responsabile fie de inițierea operațiunilor, fie de inițierea și executarea operațiunilor;”</p> <p>Noțiunea de „beneficiar efectiv” va avea următorul cuprins:</p> <p>„<i>beneficiar efectiv</i> – cu sensul definit la art. 3 din Legea nr. 308/2017 cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului;</p> <p>Noțiunea de „cerință” se substituie cu noțiunea de „cerință legală în materie de gestionare” cu următorul cuprins:</p> <p>„<i>cerință legală în materie de gestionare</i> – fiecare cerință legală în materie de gestionare, prevăzută de un anumit act normativ, care este diferită, ca și conținut, de orice alte cerințe din același act;”</p> <p>Noțiunea de „cheltuieli publice” va avea următorul cuprins:</p> <p>„<i>cheltuieli publice</i> – orice contribuție la finanțarea unor operațiuni, a cărei sursă este reprezentată de FNDAMR;”</p>	Se acceptă

1	<p>2 <i>cheltuieli publice</i> – orice contribuție la finanțarea unor operațiuni, a cărei sursă este reprezentată de bugetul FNDAMR, de bugetul unor organisme de drept public sau de bugetul unor asociații de autorități publice sau de organisme de drept public;</p> <p><i>documente comerciale</i> – totalitatea registrelor contabile, registrelor, dovezilor și documentelor justificative, contabilitatea, registrele de producție și de calitate, corespondența referitoare la activitatea economică a întreprinderii, precum și datele comerciale, sub orice formă, inclusiv cele stocate în format electronic, cu condiția ca documentele respective sau datele să fie legate direct sau indirect de tranzacții;</p> <p><i>fenomen meteorologic și hidrologic periculos</i> – condiții meteorologice cum ar fi gerul, grindina, gheața, ploaia sau seceta care distrug mai mult de 30 % din producția medie anuală fermierului dat în perioadă de trei ani anterioară sau într-o perioadă medie de trei ani bazată pe o perioadă de cinci ani anterioară, excluzând valorile minime și maxime;</p> <p><i>LEADER</i> – dezvoltarea locală plasată sub responsabilitatea comunității, astfel cum se definește prin Legea nr. 50/2021 cu privire la grupurile de acțiune locală;</p>	3	<p>4 Noțiunea de „documente comerciale” va avea următorul cuprins: „<i>documente comerciale</i> – registre, inclusiv cele contabile și cele de producție și de calitate, dovezii și documente justificative, altă documentație care cuprinde și contabilitatea, și corespondența referitoare la activitatea economică a întreprinderii, precum și datele comerciale deținute în orice formă, inclusiv cele stocate în formă electronică, cu condiția ca documentele sau datele respective să fie legate, direct sau indirect, de tranzacții;”</p> <p>Noțiunea de „fenomen meteorologic și hidrologic periculos” va avea următorul cuprins: „<i>fenomen meteorologic și hidrologic periculos</i> – condiții meteorologice, precum sunt temperaturile scăzute, grindina, înghețurile, ploaia, temperaturile extreme, arșița sau seceta, care distrug mai mult de 30% din producția agricolă medie anuală a fermierului respectiv, calculată pentru o perioadă de trei ani anteriori sau pentru o perioadă medie de trei ani bazată pe o perioadă de cinci ani anteriori, excluzându-se valorile minime și maxime;”</p> <p>Noțiunea de „LEADER” se substituie cu noțiunea de „Programul LEADER” cu următorul cuprins: „<i>Programul LEADER</i> – cu sensul definit la art. 2 din Legea nr. 50/2021 cu privire la grupurile de acțiune locală;”</p> <p>Noțiunea de „<i>organism</i>”</p>	5
---	--	---	--	---

1	2	3	4	5
	<p><i>organism intermediar</i> – orice organism de drept public sau privat, inclusiv organismele regionale sau locale, organismele de dezvoltare regională sau organizațiile necomerciale, care acționează sub responsabilitatea unei autorități de management sau care îndeplinesc sarcini în numele unei astfel de autorități;</p>		<p><i>intermediar</i>” se exclude. Articolul se completează cu noțiunea de „politică agricolă” cu următorul cuprins: „<i>politica agricolă</i> – ansamblu de obiective generale și specifice orientate spre dezvoltarea durabilă a agriculturii și mediului rural, îndeplinite inclusiv prin finanțarea anumitor cheltuieli din FNDAMR;”</p>	
6.	<p>Articolul 5. Derogări în cazuri de circumstanțe care justifică neexecutarea și în circumstanțe excepționale</p> <p>f) incapacitatea de muncă pe termen lung a beneficiarului.</p>	<p>Alexandr TRUBCA Deputat Parlament</p>	<p>La articolul 5 denumirea articolului va avea următorul cuprins: „Articolul 5. Circumstanțe care justifică neexecutarea și circumstanțe excepționale”</p> <p>La alineatul (1) lit.f) se completează cu cuvintele „persoană fizică”;</p>	<p>Se acceptă</p>
7.	<p>Articolul 6. Finanțarea cheltuielilor agricole din FNDAMR</p> <p>.....</p> <p>(4) Distribuirea/redistribuirea FNDAMR între cheltuielile prevăzute la art. 7 se aprobă de autoritatea de management.</p>	<p>Alexandr TRUBCA Deputat Parlament</p>	<p>La articolul 6 alineatul (4) va avea următorul cuprins: „(4) Distribuirea/redistribuirea mijloacelor FNDAMR pentru finanțarea cheltuielilor prevăzute la art. 7 se aprobă de către autoritatea de management stabilită la art. 13, după consultarea comitetului național de monitorizare indicat la art. 14.”</p>	<p>Se acceptă</p>
8.	<p>Articolul 7. Destinația cheltuielilor din FNDAMR</p> <p>(1) FNDAMR finanțează următoarele cheltuieli: </p>	<p>Alexandr TRUBCA Deputat Parlament</p>	<p>4. La articolul 7 alin.(1) lit.h) va avea următorul cuprins: „h) cheltuielile de administrare și de personal pentru asigurarea funcționării grupurilor de acțiune locală și implementarea</p>	<p>Se acceptă</p>

1	2	3	4	5
1	<p>h) cheltuielile de administrare și personal pentru: funcționarea grupurilor de acțiune locală și implementarea strategiilor de dezvoltare locală în cadrul inițiativei LEADER; organizațiilor de producători, în particular către grupuri de producători; Camerelor Agricole; Oficiului Național al Viei și Vinului;</p>	<p>Alexandr TRUBCA Deputat Parlament în</p>	<p>strategiilor de dezvoltare locală în cadrul Programului LEADER, precum și pentru asigurarea funcționării organizațiilor de producători și grupurilor de producători, a camerelor agricole, a Oficiului Național al Viei și Vinului și a Oficiului Horticol;”</p>	
9.	<p>Articolul 8. Eligibilitatea cheltuielilor</p> <p>(1) Guvernul stabilește ...</p> <p>(2) În cazul unor măsuri de urgență ca urmare a unor dezastre naturale, a unor evenimente catastrofale, a unor fenomene meteorologice și hidrologice periculoase sau a unei schimbări semnificative și bruște a condițiilor socioeconomice, cheltuielile finanțate din FNDAMR pot deveni eligibile de la data producerii evenimentului.</p> <p>(3) Operațiunile nu sunt eligibile pentru sprijin dacă:</p> <p>a) au fost finalizate în mod fizic sau au fost puse în aplicare integral înainte de aprobarea proiectului de către Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură (în continuare – <i>Agenție de plăți</i>), indiferent dacă au fost efectuate sau nu toate plățile aferente, pentru tipurile de intervenții prevăzute la art. 21 și art. 22 alin. (1) lit. b)-e) și g);</p> <p>b) au fost efectuate...</p>	<p>5. Articolul 8</p> <p>Alin. (2) va avea următorul cuprins:</p> <p>„ (2) În cazul unor măsuri de urgență, stabilite de către Guvern în temeiul prevederilor art. 29 ca urmare a unor catastrofe naturale sau a unor evenimente catastrofale, a unor fenomene meteorologice și hidrologice periculoase sau a unei schimbări semnificative și neprevăzute a condițiilor socioeconomice, cheltuielile finanțate din FNDAMR pot deveni eligibile de la data producerii catastrofei, fenomenului sau evenimentului respectiv.”</p> <p>La alin. (3) lit. a) va avea următorul cuprins:</p> <p>„ a) au fost finalizate în mod fizic sau au fost puse în aplicare integral înainte de aprobarea proiectului de către Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură (în continuare – <i>Agenție de plăți</i>), indiferent dacă au fost efectuate sau nu toate plățile aferente.</p>	<p>Se acceptă</p>	

1	2	3	4	5
	<p>(4) Contribuțiile în natură și costurile de amortizare pot fi eligibile pentru sprijin din FNDAMR, în condițiile stabilite de Guvern.</p> <p>(5) În perioada de implementare a PSPA, solicitantul este eligibil de a beneficia de sprijin financiar pentru cel mult două proiecte în cadrul unei intervenții, cu excepția intervențiilor pentru plățile directe și intervențiile concepute în temeiul art. 22 alin. (1) lit. a), f), g) – pentru inițiativa LEADER, și h).</p>		<p>Prin derogare de la prevederile prezentei litere, operațiunile efectuate în cadrul tipurilor de intervenții prevăzute la art. 20 și art. 22 alin. (1) lit. a), f) și h) sunt eligibile pentru sprijin financiar chiar dacă au fost încheiate în mod fizic înainte de depunerea cererii de acordare a sprijinului financiar din FNDAMR;”</p> <p>Alin.(5) va avea următorul cuprins:</p> <p>„ (5) În perioada de punere în aplicare a PSPA sunt eligibile cel mult două operațiuni în cadrul unei intervenții, cu excepția intervențiilor pentru plățile directe și a intervențiilor concepute în temeiul art. 22 alin. (1) lit. a), f) și g) – pentru Programul LEADER, precum și a celor concepute în temeiul art. 22 alin. (1) lit. h).”</p>	
10.	<p>Articolul 13. Autoritatea de management</p> <p>(1) Autoritatea de management este responsabilă de gestionarea și punerea în aplicare a PSPA în mod eficient, eficace și corect, prin:</p> <p>a) elaborarea și adoptarea cadrului normativ de punere în aplicare a PSPA, a prezentei legi și asigurarea monitorizării și evaluării implementării acestora;</p> <p>b) instituirea și operaționalizarea sistemului electronic de informații securizat, în care înregistrează și păstrează informațiile esențiale privind punerea în aplicare a PSPA necesare pentru monitorizare și evaluare, în special a</p>	<p>Alexandr TRUBCA Deputat Parlament</p> <p>în</p>	<p>6. Articolul 13 va avea următorul cuprins:</p> <p>„Articolul 13. Atribuțiile autorității de management</p> <p>Autoritatea de management este responsabilă de gestionarea și punerea în aplicare a PSPA, în mod eficient, eficace și corect, prin:</p> <p>a) elaborarea proiectelor de acte normative și asigurarea instituirii cadrului normativ pentru punerea în aplicare a PSPA, a prevederilor prezentei legi, precum și prin</p>	<p>Se acceptă</p>

1	<p>2</p> <p>progreselor în atingerea obiectivelor și indicatorilor;</p> <p>c) asigurarea condițiilor juridice, financiare și organizatorice pentru crearea, administrarea, mentenanță și dezvoltarea Sistemului integrat de administrare și control, a Sistemului informațional „Moldova LEADER IT Soft” (MLIS) și a altor sisteme informaționale necesare în procesul de implementare a PSPA;</p> <p>d) aprobarea metodologiei de determinare a prețurilor de referință și publicarea acesteia în Monitorul Oficial al Republicii Moldova;</p> <p>e) aprobarea modalităților și procedurilor pentru controalele care stau la baza declarației de gestiune a Agenției de plăți, precum și privind structura și formatul acestei declarații;</p> <p>f) aprobarea normelor privind respectarea și implementarea condiționalităților;</p> <p>g) delegă unele sarcini către organisme intermediare;</p> <p>h) prezentarea Guvernului a raportului privind progresul de implementare a PSPA finanțat din FNDAMR, până în data de 31 martie a anului ulterior celui de raportare, și asigurarea publicării acestuia pe pagina web oficială a autorității de management.</p>	3	<p>4</p> <p>asigurarea monitorizării și evaluării implementării acestora;</p> <p>b) instituirea și operaționalizarea unui sistem electronic de informații securizat, în care să fie înregistrate și să fie păstrate informațiile esențiale privind punerea în aplicare a PSPA, necesare pentru monitorizare și evaluare, în special privind progresele în îndeplinirea obiectivelor și atingerea indicatorilor;</p> <p>c) asigurarea condițiilor juridice, financiare și organizatorice pentru instituirea, administrarea, asigurarea mentenanței și dezvoltarea sistemului integrat de administrare și control, indicat la art. 36, care să includă Sistemul informațional „Moldova LEADER IT Soft” (MLIS) și alte sisteme informaționale necesare în procesul de implementare a PSPA;</p> <p>d) aprobarea metodologiei de determinare a prețurilor de referință și publicarea acesteia în Monitorul Oficial al Republicii Moldova;</p> <p>e) aprobarea modalităților și procedurilor pentru efectuarea controalelor care stau la baza declarației de gestiune a Agenției de plăți, precum și a structurii și forme de declarației în cauză;</p> <p>f) aprobarea normelor privind respectarea și implementarea condiționalității prevăzute la art. 18;</p>	5
---	---	---	---	---

1	2	3	4	5
11.	<p>Articolul 14. Comitetul național de monitorizare</p> <p>(1) Autoritatea de management instituie un comitet național de monitorizare ...</p> <p>(2) Comitetul național de monitorizare își desfășoară activitatea în baza Regulamentului de funcționare a acestuia, aprobat de către autoritatea de management.</p>	<p>Alexandr TRUBCA Deputat Parlament</p>	<p>g) prezentarea către Guvern a unui raport privind progresele înregistrate cu privire la punerea în aplicare a PSPA, până la data de 31 martie a anului ulterior celui de raportare, și asigurarea publicării raportului respectiv pe site-ul web oficial al autorității de management.”</p> <p>7. La articolul 14, alin.(2) după textul „acestuia,” se completează cu cuvintele „consultat în părțile interesate și”;</p>	<p>Se acceptă</p>
12.	<p>Articolul 16. Principii generale</p> <p>(1) Intervențiile din PSPA sunt stabilite pe baza unor criterii obiective și nediscriminatorii, sunt compatibile cu buna funcționare a pieței interne și nu denaturează concurența.</p>	<p>Alexandr TRUBCA Deputat Parlament</p>	<p>8. La articolul 16 alin.(1) după cuvintele pieței interne și nu” se completează cu cuvintele „estrâng, împiesică sau”.</p>	<p>Se acceptă</p>
13.	<p>Articolul 17. Sprijinul intern conform Organizației Mondiale a Comerțului (OMC)</p>	<p>Alexandru TRUBCA Deputat Parlament</p>	<p>9. Articolul 17 va avea următoarea denumire: „Articolul 17. Respectarea acordurilor cu Organizația Mondială a Comerțului”.</p>	<p>Se acceptă</p>

1	2	3	4	5
14.	<p>Articolul 18. Condiționalitatea legată de plățile directe</p> <p>.....</p> <p>(3) Autoritatea de management stabilește standarde minime pentru fermieri și alți beneficiari pentru fiecare standard GAEC, în conformitate cu principalul obiectiv al standardelor respective.</p>	<p>Alexandru TRUBCA Deputat Parlament</p> <p>în</p>	<p>La articolul 18 alin.(3) va avea următorul cuprins:</p> <p>„(3) Autoritatea de management stabilește indicatorii minimi pentru fermieri și alți beneficiari pentru fiecare standard de bune condiții agricole și de mediu ale terenurilor (GAEC) în conformitate cu principalul obiectiv al standardelor respective.”</p>	Se acceptă
15.		<p>Alexandru TRUBCA Deputat Parlament</p> <p>în</p>	<p>Articolul 19 se completează cu alin.(6) și (7) cu următorul cuprins:</p> <p>„ (6) Serviciile de consiliere agricolă sunt furnizate de consilierii agricoli care au absolvit un program de formare de bază și care sunt înscrși în Lista consilierilor agricoli din AKIS, aprobată de către autoritatea de management.</p> <p>(7) Condițiile și procedurile pentru formarea consilierilor indicați la alin. (6), precum și cele de înscriere a acestora în Lista consilierilor agricoli din AKIS se aprobă de către autoritatea de management.”</p>	Se acceptă
16.	<p>Articolul 25. Cuantumul unitare planificate și realizările planificate</p>	<p>Alexandru TRUBCA Deputat Parlament</p> <p>în</p>	<p>La articolul 25 în denumire după cuvântul „realizările” se completează cu cuvântul „anuale”.</p>	Se acceptă
17.	<p>Articolul 28. Dispoziții specifice pentru FNDAMR</p>	<p>Alexandru TRUBCA Deputat Parlament</p> <p>în</p>	<p>La articolul 28 alineatul (2) va avea următorul cuprins:</p>	Se acceptă

1	2	3	4	5
	<p>.....</p> <p>(2) Agenția de plăți deduce datoriile restante ale beneficiarului din plățile viitoare către beneficiarul respectiv.</p>		<p>„(2) În cazul existenței unor datorii restante, Agenția de plăți deduce sumele datorilor restante ale beneficiarului inclusiv din plățile viitoare către beneficiarul respectiv.”</p>	
18.	<p>Articolul 32. Protejarea intereselor financiare</p> <p>(1) Pentru implementarea politicii agricole se adoptă acte normative și se iau orice altă măsură necesară pentru a asigura protecția eficace a intereselor financiare, inclusiv aplicarea efectivă a criteriilor de eligibilitate a cheltuielilor prevăzute la art. 7. Respectiv celelalte acte și măsuri se referă în special la:</p> <p>a) controlul legalității și regularității operațiunilor finanțate din FNDAMR, inclusiv la nivelul beneficiarilor și astfel cum se prevede în PSPA. Controlurile sunt completate de controale la fața locului, care pot fi efectuate la distanță cu ajutorul tehnologiei;</p> <p>b) asigurarea unei preveniri eficiente a fraudelor, în special în domeniile cu un nivel de risc mai ridicat, care să aibă un efect de descurajare, ținând cont de costuri și beneficii, precum și de caracterul proporțional al măsurilor;</p> <p>c) prevenirea, detectarea și corectarea nereglurilor și a fraudelor;</p> <p>d) aplicarea unor sancțiuni efective, proporționale și cu efect de descurajare și</p>	<p>Alexandru TRUBCA Deputat în Parlament</p>	<p>La articolul 32</p> <p>alin. (1) va avea următorul cuprins:</p> <p>„(1) În scopul implementării politicii agricole, autoritățile administrației publice adoptă, aprobă sau emit acte normative și iau alte măsuri necesare pentru a asigura protecția eficace a intereselor financiare ale statului, inclusiv aplicarea efectivă a condițiilor de eligibilitate a cheltuielilor prevăzute la art. 7. Actele și măsurile în cauză se referă, în special, la:</p> <p>a) controlul legalității și al regularității operațiunilor finanțate din FNDAMR, inclusiv la nivelul beneficiarilor. Controlurile indicate sunt completate de controale la fața locului, care pot fi efectuate inclusiv la distanță cu ajutorul tehnologiei corespunzătoare;</p> <p>b) asigurarea unui mecanism de prevenire eficientă a fraudelor, în special în domeniile cu un nivel de risc sporit, care să aibă un efect de descurajare, ținându-se cont de</p>	<p>Se acceptă</p>

1	<p>inițierea unor proceduri judiciare în acest scop, dacă este nevoie;</p> <p>e) recuperarea plăților necuvenite și inițierea unor proceduri judiciare în acest scop, dacă este nevoie, inclusiv pentru nereguli.</p> <p>(7) Sistemul de gestionare și control va asigura posibilitatea ca cererile de sprijin și de plată să fie corectate după depunerea acestora, fără ca acest lucru să afecteze dreptul de a beneficia de ajutor, cu condiția ca erorile sau omisiunile care trebuie corectate să fi fost făcute cu bună-credință, astfel cum este recunoscut de către autoritatea competentă, iar corectura să fie efectuată fie înainte ca solicitantul să fi fost informat că a fost selectat pentru un control la fața locului, fie înainte ca autoritatea competentă să fi luat o decizie cu privire la cerere.</p>	3	<p>costuri și beneficii, precum și de caracterul proporțional al măsurilor;</p> <p>c) prevenirea și depistarea fraudelor, precum și remedierea neregulilor;</p> <p>d) aplicarea unor sancțiuni efective, proporționale și cu efect de descurajare, precum și inițierea unor proceduri judiciare în acest scop, după caz;</p> <p>e) recuperarea plăților necuvenite și inițierea unor proceduri judiciare în acest scop, după caz, inclusiv aferent neregulilor.”</p> <p>Alin. (7) va avea următorul cuprins:</p> <p>„(7) Sistemele de gestionare și de control trebuie să asigure posibilitatea ca informațiile din cererile de acordare a sprijinului financiar din FNDAMR și de plată să fie corectate după depunerea cererilor respective, fără ca acest lucru să afecteze dreptul de a beneficia de ajutor, cu condiția ca erorile sau omisiunile care trebuie corectate să fi fost admise fără rea-credință, astfel cum este recunoscut de către autoritatea competentă, iar corectarea erorilor sau omisiunilor să fie efectuată fie înainte ca solicitantul să fi fost informat că a fost selectat pentru un control la fața locului, fie înainte ca autoritatea competentă să fi luat o decizie cu privire la cererea respectiv.”</p>	5
---	---	---	---	---

1	2	3	4	5
19.	<p>Articolul 33. Norme referitoare la controalele care trebuie efectuate</p> <p>.....</p> <p>(2) Controalele sunt efectuate la nivelul necesar pentru o gestionare eficace a riscurilor la adresa intereselor financiare ale statului. Autoritatea competentă își selectează eşantionul de control din întreaga populație de solicitanți, incluzând, după caz, o parte aleatorie și o parte selectată pe baza analizei riscurilor.</p>	<p>Alexandr TRUBCA Deputat Parlament în</p>	<p>Articolul 33</p> <p>Articolul va avea următoarea denumire: „Articolul 33. Dispoziții referitoare la efectuarea controalelor”</p> <p>La alin.(2) cuvintele „Autoritatea competentă” se substituie cu cuvintele „Agenția de plăți”.</p>	<p>Se acceptă</p>
20.	<p>Articolul 38. Păstrarea și partajarea datelor</p> <p>(1) Toate datele și documentația privind progresele raportate în atingerea indicatorilor stabiliți în PSPA și monitorizate în conformitate cu art. 55 sunt înregistrate și păstrate.</p>	<p>Alexandr TRUBCA Deputat Parlament în</p>	<p>La articolul 38 textul „art.55” se substituie cu textul art.54”</p>	<p>Se acceptă</p>
21.		<p>Alexandr TRUBCA Deputat Parlament în</p>	<p>La articolele 39, 40, 42 și 43 cuvintele „prezentului capitol” se substituie cu cuvintele „prezentei secțiuni”.</p>	<p>Se acceptă</p>
22.		<p>Alexandr TRUBCA Deputat Parlament în</p>	<p>La articolul 45 alin.(4) și la articolul 49 alin. (3) cuvintele „ordin din partea unei autorități publice” se substituie cu cuvintele „act administrativ individual al unei autorități publice”.</p>	<p>Se acceptă</p>
23.	<p>Capitolul XI</p> <p>DISPOZIȚII FINALE TRANZITORII</p>	<p>Alexandr TRUBCA Deputat Parlament în</p>	<p>Capitolul XI va avea următorul cuprins: Capitolul XI</p>	<p>Se acceptă</p>

1	2	3	4	5
	<p>Articolul 66. Dispoziții tranzitorii</p> <p>(1) La data intrării în vigoare a prezentei legi, art. 12, art. 15, art. 16 lit. a) și c)-e), art. 17, art. 19-21, art. 25 alin. (4) și art. 31 din Legea nr. 71/2023 cu privire la subvenționarea în agricultură și mediul rural (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2023, nr. 134-137, art. 209), cu modificările ulterioare, se abrogă, iar art. 18 se abrogă la 1 ianuarie 2027.</p> <p>(2) Legea nr. 71/2023 cu privire la subvenționarea în agricultură și mediul rural (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2023, nr. 134-137, art. 209), cu modificările ulterioare, se abrogă la 31 decembrie 2031.</p> <p>(3) Legea nr. 71/2023 cu privire la subvenționarea în agricultură și mediul rural continuă să se aplice:</p> <p>a) cererilor de subvenționare a proiectelor investiționale inițiate în anul 2024 și finalizate nu mai târziu de anul 2026, în domeniile de intervenție ale formei de subvenționare prevăzute la art. 18;</p> <p>b) prin derogare de la lit. a), cererilor de subvenționare a cheltuielilor efectuate în rate pentru tehnica și utilajul agricol, stinse în anul 2024 sau care devin scadente nu mai târziu de anul 2026;</p> <p>c) cererilor de subvenționare a cheltuielilor efectuate în etape sau avans, în cadrul proiectelor investiționale depuse la</p>		<p>DISPOZIȚII FINALE ȘI TRANZITORII</p> <p>Articolul 66. Dispoziții finale</p> <p>(1) Prezenta lege intră în vigoare la data de 1 ianuarie 2026, cu excepția prevederilor art. 10, ale art. 11 alin. (2) și (4) și ale art. 12, care intră în vigoare la data de 1 ianuarie 2028, precum și a prevederilor art. 18, ale secțiunii a 2-a, a 4-a și a 5-a din capitolul VIII, care intră în vigoare la data de 1 ianuarie 2030.</p> <p>(2) Guvernul, în termen de 6 luni de la data publicării prezentei legi, va modifica actele sale normative în conformitate cu aceasta și va asigura elaborarea actelor normative necesare pentru punerea în aplicare a prezentei legi.</p> <p>Articolul 67. Dispoziții tranzitorii</p> <p>(1) La data intrării în vigoare a prezentei legi se abrogă art. 12, 15, art. 16 lit. a) și lit. c)-e), art. 19 și 21, art. 25 alin. (4) și art. 31 din Legea nr. 71/2023 cu privire la subvenționarea în agricultură și mediul rural (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2023, nr. 134-137, art. 209), iar art. 17, 18 și 20 din legea indicată se abrogă la data de 1 ianuarie 2027.</p> <p>(2) Legea nr. 71/2023 cu privire la subvenționarea în agricultură și mediul rural (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2023, nr. 134-137, art. 209), cu modificările</p>	

1		3	4	5
<p>2</p> <p>Agenția de plăți până în anul 2024 și care devin scadente în anul 2026, conform domeniilor de intervenție ale formelor de subvenționare prevăzute la art. 17 și 19;</p> <p>d) procedurile administrative nefinalizate sau inițiate în temeiul lit. a)-c), actelor administrative individuale în proces de executare, emise în temeiul Legii nr. 71/2023 și procedurii de monitorizare postachitare.</p> <p>(4) Prin derogare de la art. 7 alin. (4), distribuirea/redistribuirea FNDAMR în perioada 2025-2026 se va efectua inclusiv pentru formele de subvenționare prevăzute la art. 17-19 și 21 din Legea nr. 71/2023 cu privire la subvenționarea în agricultură și mediul rural.</p> <p>(5) Prin derogare de la art. 24 alin. (3), în perioada 2025-2027, alocările financiare din FNDAMR se vor redistribui între tipurile de intervenții sub formă de plăți directe, tipurile de intervenții în domeniul dezvoltării rurale și tipurile de intervenții sectoriale, fără a modifica PSPA, reieșind din nivelul de prioritizare a intervențiilor cu redirecționarea către intervențiile cu prioritate înaltă.</p> <p>(6) La data intrării în vigoare a prezentei legi, Legea nr. 183/2020 privind asigurarea subvenționată în agricultură (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2020, nr. 267-271, art. 572), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:</p>		<p>ulterioare, se abrogă la data de 31 decembrie 2031.</p> <p>(3) Legea nr. 71/2023 cu privire la subvenționarea în agricultură și mediul rural continuă să se aplice:</p> <p>a) cererilor de subvenționare a proiectelor investiționale inițiate în perioada anilor 2024–2025 și finalizate nu mai târziu de anul 2026, în domeniile de intervenție ale formei de subvenționare prevăzute la art. 18;</p> <p>b) prin derogare de la prevederile lit. a), cererilor de subvenționare a cheltuielilor efectuate în rate pentru tehnica și utilajul agricol, stinse în perioada anilor 2024–2025 sau care devin scadente nu mai târziu de anul 2026;</p> <p>c) cererilor de subvenționare a cheltuielilor efectuate în etape sau în avans, în cadrul proiectelor investiționale depuse la Agenția de plăți până în anul 2025 și care se finalizează nu mai târziu de anul 2028, conform domeniilor de intervenție ale formelor de subvenționare prevăzute la art. 17 și 19;</p> <p>d) prin derogare de la prevederile lit. c), cererilor de subvenționare depuse la Agenția de plăți în cadrul Programului LEADER până</p>		

1	2	3	4	5
	<p>a) denumirea legii va avea următorul cuprins: „LEGE privind asigurarea în agricultură cu sprijin financiar acordat de către stat”, b) la art. 1 alin. (2), cuvintele „subvenționarea de către stat a primelor de asigurare” se substituie cu cuvintele „sprijinul financiar acordat de către stat pentru primele de asigurare”; c) la art. 2: denumirea va avea următorul cuprins: „Articolul 2. Cadrul juridic al asigurării în agricultură cu sprijin financiar de către stat”, cuvintele „Asigurarea subvenționată în agricultură” se substituie cu cuvintele „Asigurarea în agricultură cu sprijin financiar acordat de către stat”; d) la art. 3: alin. (1), cuvintele „subvenționarea primelor de asigurare în agricultură” se substituie cu cuvintele „sprijinul financiar acordat pentru plata primelor de asigurare în agricultură”, alin. (2), textul „Legea nr. 71/2023 cu privire la subvenționarea în agricultură și mediul rural, care își asigură bunurile agricole prezente și viitoare” se substituie cu textul „Legea nr. — privind finanțarea, gestionarea și monitorizarea politicii agricole”;</p>		<p>în anul 2027 și care se finalizează nu mai târziu de anul 2028;</p> <p>e) cererilor de subvenționare pentru solicitarea plăților directe în sectorul zootehnic, pentru produsele obținute și livrate în anul 2025, conform domeniilor de intervenție ale formelor de subvenționare prevăzute la art. 20;</p> <p>f) procedurilor administrative nefinalizate până la intrarea în vigoare a prezentei legi sau inițiate în temeiul lit. a)–e);</p> <p>g) actelor administrative individuale aflate în proces de executare, emise în temeiul Legii nr. 71/2023 cu privire la subvenționarea în agricultură și mediul rural, precum și procedurii de monitorizare postachitare;</p> <p>h) cererilor de subvenționare depuse până în anul 2031 de către grupurile de producători agricoli recunoscute până în anul 2026 de către Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare în conformitate cu Legea nr. 312/2013 privind grupurile de producători agricoli și asociațiile acestora.</p> <p>(4) Prin derogare de la prevederile art. 6 alin. (4) din prezenta lege, distribuirea/redistribuirea mijloacelor FNDAMR în perioada anilor 2026–2031 se va efectua inclusiv pentru formele de</p>	

1	2	3	4	5
	<p>e) la art. 29 alin. (4), cuvântul „subvenție proporțională” se substituie cu cuvintele „sprijin financiar proporțional”;</p> <p>f) în denumirea capitolului IV, cuvintele „SUVENȚIONARE A ACESTEIA” se substituie cu cuvintele „ACORDARE A SPRIJINULUI FINANCIAR PENTRU ACEASTA”;</p> <p>g) la art. 31, alin. (8) se abrogă;</p> <p>h) art. 32 va avea următorul cuprins: „Articolul 32. Sprijinul financiar acordat pentru primele de asigurare Sprijinul financiar acordat pentru primele de asigurare se efectuează din Fondul național de dezvoltare a agriculturii și mediului în conformitate cu prevederile Legii nr. _____ privind finanțarea, gestionarea și monitorizarea politicii agricole și actelor normative de punere în aplicare a acesteia.”;</p> <p>i) la art. 38 alin. (5), cuvintele „partea primei de asigurare subvenționată de către stat nu a fost încasată” se substituie cu cuvintele „sprijinul financiar acordat pentru prima de asigurare nu a fost plătită”, iar textul „După achitarea de către stat a părții subvenționate” se substituie cu textul „După plata sprijinului financiar pentru prima de asigurare”.</p> <p>Articolul 67. Dispoziții finale</p>		<p>subvenționare prevăzute la art. 17-21 din Legea nr. 71/2023 cu privire la subvenționarea în agricultură și mediul rural.</p> <p>(5) Prin derogare de la prevederile art. 24 alin. (3), în perioada anilor 2026-2031, alocațiile financiare indicative din FNDAMR se vor redistribui între tipurile de intervenții sub formă de plăți directe, tipurile de intervenții în domeniul dezvoltării rurale și tipurile de intervenții sectoriale, fără a se modifica PSPA, în funcție de nivelul de prioritate a intervențiilor, cu redirecționarea alocațiilor respective către intervențiile cu prioritate înaltă.</p> <p>(6) Prin derogare de la prevederile prezentei legi, în perioada de până la intrarea în vigoare a secțiunii a 2-a, a 4-a și a 5-a din capitolul VIII, se vor aplica prevederile secțiunii 1 din capitolul VIII, inclusiv pentru plățile directe.</p> <p>Articolul 68. Modificarea unor acte normative</p> <p>I. – La data intrării în vigoare a prezentei legi, Legea nr. 312/2013 privind grupurile de producători agricoli și asociațiile acestora (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2014, nr. 47-48, art. 90), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:</p>	

1	2	3	4	5
	<p>(1) Prezentă lege intră în vigoare la data de 1 ianuarie 2025, cu excepția art. 10, art. 11 alin. (2) și (4) și art. 12, care vor intra în vigoare la data de 1 ianuarie 2027, a secțiunii a 2-a din capitolul VIII, care va intra în vigoare la data de 1 ianuarie 2028, și a secțiunilor 4 și 5 din capitolul VIII, care vor intra în vigoare la data de 1 ianuarie 2030.</p> <p>(2) Guvernul, în termen de 6 luni de la data publicării prezentei legi, va modifica actele sale normative în conformitate cu prezenta lege și va asigura elaborarea actelor normative necesare pentru punerea în aplicare a acesteia.</p>		<p>I. Articolul 18: la alineatul (2), sintagma „Fondului de susținere a producătorilor agricoli” se substituie cu sintagma „Fondului național de dezvoltare a agriculturii și mediului rural”; alineatul (3) se abrogă.</p> <p>2. Articolul 19: la alineatul (2), cvintele „în conformitate cu procedura stabilită de Guvern” se exclud; la alineatul (4), cifrele „30” se substituie cu cifrele „60”.</p> <p>II. – La data intrării în vigoare a prezentei legi, Legea nr. 183/2020 privind asigurarea subvenționată în agricultură (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2020, nr. 267–271, art. 572), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:</p> <p>1. Denumirea legii va avea următorul cuprins: „LEGE privind asigurarea în agricultură cu acordarea sprijinului financiar de către stat”.</p> <p>2. La articolul 1 alineatul (2), cuvintele „subvenționarea de către stat a primelor de asigurare” se substituie cu cuvintele „acordarea</p>	

1	2	3	4	5
			<p>sprijinului financiar de către stat pentru primele de asigurare”.</p> <p>3.La articolul 2: denumirea articolului va avea următorul cuprins: „Articolul 2. Cadrul normativ al asigurării în agriculturăcu acordarea sprijinului financiar de către stat”;</p> <p>cuvintele „Asigurarea subvenționată în agricultură” se substituie cu cuvintele „Asigurarea în agricultură cu acordarea sprijinului financiar de către stat”.</p> <p>4.Articolul 3: la alineatul (1), cuvintele „subvenționarea primelor de asigurare în agricultură” se substituie cu cuvintele „acordarea sprijinului financiar pentru plata primelor de asigurare în agricultură”;</p> <p>alineatul (2) va avea următorul cuprins: „(2) În calitate de asigurat poate fi fermierul, cu sensul definit la art. 4 din Legea nr. ____ privind finanțarea, gestionarea și monitorizarea politicii agricole.”</p>	

1	2	3	4	5
			<p>5. La articolul 29 alineatul (4), cuvintele „subvenție proporțională” se substituie cu cuvintele „sprijin financiar proporțional”.</p> <p>6. În denumirea capitolului IV, cuvintele „SUVENȚIONARE A ACESTEIA” se substituie cu cuvintele „ACORDARE A SPRIJINULUI FINANCIAR PENTRU ACEASTA”.</p> <p>7. La articolul 31, alineatul (8) se abrogă.</p> <p>8. Articolul 32 va avea următorul cuprins:</p> <p>„Articolul 32. Sprijinul financiar acordat de stat pentru plata primelor de asigurare</p> <p>(1) Statul acordă sprijin financiar pentru plata primelor de asigurare în agricultură prin acoperirea costului unei părți din prima de asigurare respectivă. Sprijinul în cauză se acordă din Fondul național de dezvoltare a agriculturii și mediului rural.</p> <p>(2) Sprijinul financiar pentru acoperirea costului unei părți din prima de asigurare se acordă la cererea asiguratului care a încheiat un contract de asigurare în agricultură cu un asigurator care, la rândul său, a notificat condițiile speciale de asigurare a riscurilor de producție în agricultură conform art. 4 alin. (2).</p>	

1	2	3	4	5
			<p>(3) Sprijinul financiar pentru acoperirea costului unei părți din prima de asigurare, în baza contractelor de asigurare în agricultură, se acordă conform prevederilor prezentei legi și ale actelor normative adoptate, aprobate sau emise în baza acestora.</p> <p>(4) Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare aprobă lista riscurilor și a bunurilor agricole la asigurarea cărora statul acordă sprijin financiar pentru acoperirea costului unei părți din prima de asigurare.</p> <p>(5) Cota sprijinului financiar pentru acoperirea costului unei părți din prima de asigurare se stabilește de către Guvern.</p> <p>(6) Până la depunerea cererii de acordare a sprijinului financiar prevăzut de prezentul articol, asiguratul plătește diferența dintre prima de asigurare și cota sprijinului financiar stabilită conform alin. (5).</p> <p>(7) Plata sprijinului financiar pentru acoperirea costului unei părți din prima de asigurare se efectuează de către Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură pe contul asiguratorului.”</p> <p>9. La articolul 38, alineatul (5) va avea următorul cuprins:</p>	

1	2	3	4	5
			<p>„(5) În cazul în care, la data achitării despăgubirii de asigurare, sprijinul financiar acordat pentru acoperirea costului unei părți din prima de asigurare nu a fost plătit, asiguratorul achită despăgubirea de asigurare proporțional primelor de asigurare încasate. După plata sprijinului financiar pentru acoperirea costului unei părți din prima de asigurare, asiguratorul, în termen de 10 zile, achită asiguratului partea restantă a despăgubirilor de asigurare.”</p>	
24.		<p>Direcția generală juridică a Secretariatului Parlamentului</p>	<p>Aspecte de ordin general și procedural Proiectul de lege a fost înaintat cu <i>titlu de inițiativă legislativă a Guvernului Republicii Moldova</i>, conform prevederilor art.73 din Constituția Republicii Moldova și art.47 din Regulamentul Parlamentului, fiind aprobat prin Decizia protocolară nr.51.2 din 18.11.2024.</p> <p>Potrivit Notei informative, proiectul de lege se bazează pe necesitatea alinierii legislației naționale la prevederile Regulamentului (UE) 2021/2115 și Regulamentului (UE) 2021/2116, care stabilesc cadrul pentru finanțarea, gestionarea și monitorizarea politicii agricole comune (în continuare - PAC). Aceste regulamente sunt esențiale pentru asigurarea unui sistem coerent</p>	<p>Se ia act de informație.</p>

1		3	4	5
			<p>de gestionare a fondurilor și a intervențiilor agricole, asigurând totodată coerența cu obiectivele politicii agricole comune a Uniunii Europene.</p> <p>Totodată, elaborarea proiectului legii este prevăzută în Planul de acțiuni al Guvernului pentru anul 2024, aprobat prin H.G. nr.887/2023, precum și în Planul național de acțiuni pentru aderarea Republicii Moldova la Uniunea Europeana pentru anii 2024-2027, aprobat prin H.G. 829/2023.</p> <p>Conform obiectului juridic de reglementare, proiectul de lege se atribuie la categoria legilor organice, adoptarea cărora ține de competența Parlamentului, potrivit art.10 din Legea nr.100/2017 și art.72 din Constituție.</p> <p>Cu referire la dosarul de însoțire a proiectului de lege, urmează a se concretiza informațiile privind efectuarea analizei impactului de reglementare, conform prevederilor art.31 alin.(3) din Legea nr.100/2017.</p>	
25.		Direcția generală juridică a Secretariatului Parlamentului	<p>Obiecții de ordin tehnico-juridic și redactional</p> <p>Fără a diminua importanța și necesitatea proiectului de lege, precum și ținând cont de scopul transpunerii legislației UE în cadrul normativ național, atenționăm asupra unor</p>	Se ia act de obiecție

1		3	4	5
			<p>neconcordanțe de ordin tehnico-juridic și redacțional.</p> <p><i>Referitor la denumirea proiectului de lege.</i></p> <p>Denumirea proiectului de lege permite <i>tălmăciri diferite în sensul de adoptare a unei legi organice în domeniul politicii agricole, în raport cu reglementările art.24 alin.(1) din Legea nr.100/2027. Potrivit acestora, documentele de politici, fără a fi acte normative, sânt instrumente de decizie care abordează problemele existente într-un anumit domeniu, ce definesc căile de soluționare a problemelor respective și descriu impactul așteptat asupra statului și societății. Documentele de politici pot prevedea elaborarea proiectelor de acte normative. Potrivit alin.(5) din același articol documentele de politici se aprobă prin hotărâre de Guvern, însă, în cazul în care implementarea acestor politici presupune implicarea unor autorități administrative care nu se află în subordinea Guvernului, documentele de politici sânt aprobate de către Parlament. Totodată, alin.(2) al art.24 prevede că la fundamentarea, elaborarea, avizarea, consultarea și aprobarea documentelor de politici se aplică regulile și cerințele înaintate față de actele normative.</i></p>	

1	2	3	4	5
			<p>În cazul în care se dorește atribuirea proiectului la categoria de legi organice, textul și conținutul acestuia urmează a fi revăzute și redactate ținând cont de tehnica și limbajul juridic specific domeniului reglementat și domeniilor conexe, precum și de caracterul normelor juridice. În acest sens, normele juridice ale proiectului de lege urmează a fi examinate suplimentar prin prisma principiilor activității de legiferare prevăzute la art.3 din Legea nr.100/2017. În special, se va ține cont de principiile legalității și echilibrului între reglementările concurente, principiile oportunității, coerenței, consecutivității, stabilității și predictibilității normelor juridice, asigurării transparenței, publicității și accesibilității.</p>	
26.		<p>Direcția generală juridică a Secretariatului Parlamentului</p>	<p><i>La art.1:</i> .. alin.(1), textul "(în continuare -- politica agricolă)" după textul "Strategiei securității naționale a Republicii Moldova" poate permite tălmăciri diferite privind atribuirea acestuia exclusiv documentului respectiv de politici publice. Considerăm că noțiunea de "politică agricolă" urmează a fi definită în sensul legii (la art.4 din proiect) sau reglementată în textul art.1 într-un mod clar și explicit, pentru a se exclude tălmăcirile diferite și contradictorii;</p>	<p>Se acceptă. Noțiunea de „politică agricolă” a fost introdusă prin amendamentul domnului Trubca Alexandr și acceptat Comisie.</p>

1 27.	<p>2 LEGE privind finanțarea, gestionarea și monitorizarea politicii agricole</p>	<p>3 Direcția generală juridică a Secretariatului Parlamentului</p>	<p>4 - reieșind din reglementările alin.(2) al art.1 care prevede că "Prezenta lege reglementează sprijinul finanțat din FNDAMR pentru intervențiile specificate în PSPA, aprobat de Guvern pentru o perioadă de șase ani", se impune necesitatea de substituire a cuvintelor "politicii agricole" din denumirea legii cu cuvintele "sprijinul finanțat din Fondul național de dezvoltare a agriculturii și mediului rural", conform cerințelor art.42 alin.(2) din Legea nr.100/2017.</p>	<p>5 Nu se acceptă. A fost definită noțiunea de „politica agricolă”.</p>
28.	<p>Articolul 2. Obiective generale</p> <p>În conformitate cu obiectivele politicii agricole, ... contribuie la îndeplinirea următoarelor obiective generale în domeniul economic, în domeniul mediului și în domeniul social:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) promovarea ... b) sprijinirea și consolidarea protecției mediului, inclusiv a biodiversității, și a acțiunilor în domeniul climei și contribuirea la îndeplinirea obiectivelor în materie de mediu și de climă a Republicii Moldova, inclusiv a angajamentelor sale în temeiul Acordului de la Paris; c) Consolidarea... d) asigurarea transpunerii aquis-ului Uniunii Europene și implementarea progresivă a acestuia în domeniul agriculturii, dezvoltării rurale și siguranței alimentare. 	<p>Direcția generală juridică a Secretariatului Parlamentului</p>	<p>La art.2: - lit.b), norma de trimitere la Acordul de la Paris nu este completă și urmează a fi concretizată cu numărul legii de ratificare, conform prevederilor art.55 alin.(5) din Legea nr.100/2017, după cum urmează: "ratificat prin Legea nr.78/2017";</p>	<p>Se acceptă.</p>

1	2	3	4	5
29.	<p>Articolul 2. Obiective generale</p> <p>În conformitate cu obiectivele politicii agricole, ... contribuie la îndeplinirea următoarelor obiective generale în domeniul economic, în domeniul mediului și în domeniul social:</p> <p>a) promovarea ...</p> <p>b) sprijinirea și consolidarea protecției mediului, inclusiv a biodiversității, și a acțiunilor în domeniul climei și contribuirea la îndeplinirea obiectivelor în materie de mediu și de climă a Republicii Moldova, inclusiv a angajamentelor sale în temeiul Acordului de la Paris;</p> <p>c) Consolidarea...</p> <p>d) asigurarea transparenței aquis-ului Uniunii Europene și implementarea progresivă a acestuia în domeniul agriculturii, dezvoltării rurale și siguranței alimentare.</p>	<p>Direcția generală juridică a Secretariatului Parlamentului</p>	<p>- la lit.d), cuvintele "asigurarea transpunerii aquis-ului Uniunii Europene" se vor substitui cu cuvintele "asigurarea transpunerii legislației UE", conform prevederilor Legii nr.100/2017.</p>	<p>Se acceptă.</p>
30.	<p>Articolul 3 . Obiective specifice și indicatori</p> <p>(1) Îndeplinirea obiectivelor generale este urmărită prin intermediul următoarelor obiective specifice:</p> <p>.....</p>	<p>Direcția generală juridică a Secretariatului Parlamentului</p>	<p><i>La art.3:</i></p> <p>la lit. f), urmează a se concretiza categoriile de subiecți care urmează a fi obiect al realizării unui obiectiv specific, întru evitarea unor interpretări diferite și contradictorii, inclusiv din perspectiva criteriilor și procedurii de atribuire la categoriile respective;</p>	<p>Nu se susține.</p> <p>Din conținutul proiectului de Lege se deduce că subiecții obiectivelor specifice constituie fermierii și beneficiarii definiți la art. 4 din proiect.</p>

1	2	3	4	5
31.	<p>f) atragerea și susținerea tinerilor fermieri și a noilor fermieri și facilitarea dezvoltării întreprinderilor durabile din zonele rurale;</p> <p>Articolul 3. Obiective specifice și indicatori</p> <p>(2) Îndeplinirea obiectivelor generale este urmărită prin intermediul următoarelor obiective specifice:</p> <p>a) sprijinirea veniturilor viabile ale fermelor și a rezilienței sectorului agricol pentru a spori diversitatea agricolă și securitatea alimentară pe termen lung, precum și pentru a asigura durabilitatea economică a producției agricole;</p> <p>b) îmbunătățirea orientării spre piață și sporirea competitivității fermelor atât pe termen scurt, cât și pe termen lung, inclusiv punerea unui accent mai mare pe cercetare, tehnologie și digitalizare;</p> <p>c) îmbunătățirea poziției fermierilor în cadrul lanțului valoric;</p> <p>d) contribuirea la atenuarea schimbărilor climatice și la adaptarea la acestea, precum și promovarea energiei durabile;</p> <p>e) promovarea dezvoltării durabile și a gestionării eficiente a resurselor naturale precum apa, solul și aerul, inclusiv prin reducerea dependenței de substanțe chimice;</p> <p>f) atragerea și susținerea tinerilor fermieri și a noilor fermieri și facilitarea</p>	<p>Direcția generală juridică a Secretariatului Parlamentului</p>	<p>- la determinarea obiectivelor specifice și indicatori urmează a se ține cont de riscurile unor tălmăciri diferite și contradictorii a prevederilor art.3 din proiect în raport cu obiectivele stabilite prin Strategia națională de dezvoltare agricolă și rurală pentru anii 2023-2030, aprobată prin H.G. nr. 56/2023, în cazul în care textul legii nu include exhaustiv toate obiectivele. Considerăm că obiectivele specifice urmează a fi stabilite prin documentul de politici respectiv, dar nu în textul legii.</p>	<p>Nu se susține</p> <p>Potrivit autorilor, documentul de politici invocat va fi adus în concordanță cu prezenta Lege și nu invers. Totodată, ținem să subliniem că în contextul dezbaterilor fermierii au insistat asupra reflectării în actul normativ al obiectivelor specifice pentru a asigura o claritate a domeniilor ce urmează a fi sprijinite din FNDAMR.</p>

1	2	3	4	5
	<p>indicatorilor de realizare, rezultat și impact, prevăzuți în PSPA.</p>			
32.	<p>Articolul 4. Noțiuni</p> <p>În sensul prezentei legi, se aplică următoarele noțiuni...</p> <p><i>beneficiar</i> – în legătură cu tipurile de intervenții pentru dezvoltarea rurală menționate la art. 22 înseamnă:</p> <p>c) un organism de drept public sau privat, o entitate cu sau fără personalitate juridică, o persoană fizică sau un grup de persoane fizice sau juridice responsabile fie cu inițierea operațiunilor, fie cu inițierea și executarea operațiunilor;</p> <p>în contextul schemelor de ajutor de stat, întreprinderea care primește ajutoarele;</p>	<p>Direcția generală juridică Secretariatului Parlamentului</p>	<p><i>La art.4:</i></p> <p>- în noțiunea "beneficiar" la lit.a), definiția utilizează noțiunea de "organism de drept public sau privat", care necesită a fi argumentată, fiind cont de reglementările art.1 din Legea nr.397/2003 privind finanțele publice locale, care definește noțiunea de "autoritate/instituție bugetară", drept <i>entitate de drept public</i> care, conform actelor de constituire, este finanțată de la bugetul local, iar art.1 din Legea privind sistemul public de asigurări sociale definește noțiunea de "autoritate/instituție bugetară", drept entitate de drept public care, conform actelor de constituire, este finanțată de la bugetele componente ale bugetului public național.</p> <p>Această obiecție este valabilă și pentru alte norme prevăzute în proiectul de lege, inclusiv noțiunea "organism intermediar", cu referire la "organismele regionale sau locale", "organismele de dezvoltare regională",</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>Noțiunea a fost ajustată prin amendamentul domnului Trubca Alexandr acceptat de Comisie.</p>
33.	<p>Articolul 4. Noțiuni</p> <p>În sensul prezentei legi, se aplică următoarele noțiuni...</p> <p><i>cheltuieli publice</i> – orice contribuție la finanțarea unor operațiuni, a cărei sursă este</p>	<p>Direcția generală juridică Secretariatului Parlamentului</p>	<p>- definiția noțiunii "cheltuieli publice", conține referințe la "<i>bugetul unor organisme de drept public</i>" sau "<i>bugetul unor asociații de autorități publice sau de organisme de drept public</i>". Întru asigurarea unei înțelegeri corecte și fără echivoc a definiției respective,</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>Textul ", de bugetul unor organisme de drept public sau de bugetul unor asociații de autorități publice</p>

1	<p>reprezentată de bugetul FNDAMR, de bugetul unor organisme de drept public sau de bugetul unor asociații de autorități publice sau de organisme de drept public;</p>	3	<p>urmează a se concretiza ce asociații se au în vedere exact, fiind cont de prevederile cadrului normativ în vigoare.</p> <p>Cadrul normativ în vigoare al Republicii Moldova nu definește și nu utilizează noțiunea de <i>organism de drept public</i>, care necesită a fi definit în contextul reglementărilor propuse în proiectul de lege. Este important de reținut că Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr.181/2014, care delimitează competențele și responsabilitățile în domeniul finanțelor publice, atribuie la <i>entitățile de drept public</i> autoritatea de drept public, autoritatea/instituția bugetară, autoritatea bugetară independentă/autonomă, autoritatea/instituția publică la autogestione.</p> <p>Cu referire la <i>asociațiile de autorități publice</i>, menționăm Legea nr.17/2023 cu privire la <i>asociațiile de dezvoltare intercomunitară</i>, care reglementează raporturile juridice ale acestora ca <i>asociații nonprofit</i>, apolitice, cu statut de persoană juridică, înființată, în condițiile legii, de două sau mai multe unități administrativ-teritoriale în vederea realizării în comun a proiectelor de dezvoltare de interes local sau regional ori în</p>	4	5
			sau de organisme de drept public”, se exclude.		

1	2	3	4	5
34.	<p>Articolul 4. Noțiuni</p> <p>În sensul prezentei legi, se aplică următoarele noțiuni:...</p> <p><i>exploatație</i> -- ansamblul unităților utilizate pentru activități agricole și gestionate de un fermier, situate pe teritoriul Republicii Moldova;</p>	<p>Direcția generală juridică Secretariatului Parlamentului</p>	<p>vederea furnizării/prestării în comun a serviciilor publice;</p> <p>- la noțiunea "exploatație", definiția de "ansamblul unităților utilizate" pentru activități agricole și gestionate de un fermier, urmează a fi concretizată pentru a exclude tălmăcirile diferite și contradicții în raport cu definiția similară prevăzută la art.3 din Legea nr.71/2023 și noțiunea de "exploatație agricolă", definită la art.2 din Legea nr.105/2024 cu privire la rețeaua de colectare a informațiilor contabile agricole. Definițiile acestor noțiuni se referă la <i>unitățile economice</i> și la <i>unitățile tehnico-economice</i>;</p>	<p>Nu se susține</p> <p>Noțiunea se referă la toate unitățile utilizate de către fermier pentru activități agricole.</p>
35.	<p>Articolul 4. Noțiuni</p> <p>În sensul prezentei legi, se aplică următoarele noțiuni:...</p> <p><i>exercițiul financiar</i> – cuprinde cheltuielile efectuate și veniturile primite și înregistrate în contabilitatea FNDAMR de către Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură, pentru exercițiul financiar „N” care începe la data de 16 octombrie a anului „N - 1” și se încheie la data de 15 octombrie a anului „N”;</p>	<p>Direcția generală juridică Secretariatului Parlamentului</p>	<p>- noțiunea "exercițiul financiar" prevede instituirea unui exercițiu financiar diferit de anul calendaristic, care începe la data de 16 octombrie a anului calendaristic în curs și se finalizează la data de 15 octombrie a anului calendaristic următor. Urmează a se examina și concretiza reglementarea unui termen diferit specific domeniului dat prin prisma reglementărilor cadrului normativ în vigoare, care urmează a fi modificat în vederea asigurării aplicabilității proiectului de lege. În acest sens, urmează a se preciza în ce măsură această noțiune va avea efect asupra reglementărilor în domeniul contabilității,</p>	<p>Se ia act de informație</p>

1	2	3	4	5
36.	<p>Articolul 4. Noțiuni</p> <p>În sensul prezentei legi, se aplică următoarele noțiuni:...</p> <p><i>finanțări forfetare</i> -- includ categorii specifice de costuri eligibile, identificate clar în prealabil prin aplicarea unui procentaj;</p>	<p>Direcția generală juridică a Secretariatului Parlamentului</p>	<p>domeniul fiscal, etc., și cum va fi asigurată concordanța dintre reglementările concurente;</p> <p>- la noțiunea „<i>finanțări forfetare</i>”, definiția urmează a se concretiza în final, deoarece nu este clar din ce procentaj se calculează, la ce se referă, sensul nu este finalizată;</p>	<p>Nu se susține.</p> <p>Autorii menționează că, pentru a se înțelege mai bine noțiunea este necesar de analizat articolul 23 din proiectul de Lege care definește formele de sprijin acordate. Astfel, acestea i-au forma: rambursării costurilor eligibile (de exemplu rambursarea primei de asigurare achitată companiei de asigurări); costuri unitare -- 2000 lei/ha; sume forfetare -- de exemplu 1 000 000 lei pentru înființarea unei exploatați agricole; finanțare forfetară sau la rate forfetare -- de exemplu 50% din costul investiției sau 20% din cost în primul an, 30% din cost în al doilea an și 50% din cost în al treilea an.</p>

1	2	3	4	5
37.	<p>Articolul 4. Noțiuni</p> <p>În sensul prezentei legi, se aplică următoarele noțiuni:...</p> <p><i>neregulă</i> – orice încălcare a unei dispoziții de drept, ca urmare a unei acțiuni sau omisiuni care poate sau ar putea prejudicia bugetul FNDAMR prin cheltuieli nejustificate sau utilizate contrar destinației;</p>	<p>Direcția generală juridică Secretariatului Parlamentului</p>	<p>- noțiunea de „neregulă”, definită ca „orice încălcare a unei dispoziții de drept, ca urmare a unei acțiuni sau omisiuni care poate sau ar putea prejudicia bugetul FNDAMR prin cheltuieli nejustificate sau utilizate contrar destinației”, nu este în concordanță deplină cu cadrul normativ național. Aceasta diferă de definiția prevăzută la art.16 din Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr.181/2014, care reglementează mai detaliat criteriile de identificare a cheltuielilor nejustificate. Se recomandă coordonarea acestei definiții cu normele existente pentru a evita contradicții și interpretări diferite în aplicare.</p>	<p>Nu se susține</p> <p>Potrivit autorilor noțiunea este redată cu suficientă precizie și urmează a fi interpretată în contextul normelor în care este utilizată.</p>
38.	<p>Articolul 4. Noțiuni</p> <p>În sensul prezentei legi, se aplică următoarele noțiuni:...</p> <p><i>repetarea unei neconformități</i> – nerespectarea aceleiași cerințe sau a aceleiași standard, constatată de mai multe ori pe parcursul unei perioade de trei ani calendaristici consecutivi, cu condiția ca beneficiarul să fi fost informat cu privire la o neconformitate anterioară și, după caz, să fi avut posibilitatea să ia măsurile necesare pentru a remedia neconformitatea anterioară respectivă;</p>	<p>Direcția generală juridică Secretariatului Parlamentului</p>	<p>- la noțiunea „repetarea unei neconformități”, definită drept, <i>nerespectarea aceleiași cerințe sau a aceleiași standard</i>, constatată de mai multe ori pe parcursul unei perioade de trei ani calendaristici consecutivi, cu condiția că beneficiarul să fi fost informat cu privire la o neconformitate anterioară și, după caz, să fi avut posibilitatea să ia măsurile necesare pentru a remedia neconformitatea anterioară respectivă. Urmează a se concretiza care este diferența dintre 1) orice neregulă/încălcare a unei dispoziții de drept și 2) nerespectarea cerinței sau standardului, care</p>	<p>Nu se susține</p> <p>Potrivit autorilor noțiunea este redată cu suficientă precizie și urmează a fi interpretată în contextul normelor în care este utilizată.</p>

1	2	3	4	5
39.		<p>Direcția generală juridică a Secretariatului Parlamentului</p>	<p>sunt stabilite și sau aprobate conform normei de drept și care au caracter obligatoriu. Nu este clar determinat gradul de prejudiciu. Totodată, reglementarea privind existența unei informări anterioare cu privire la neconformitatea și necesitatea de remediere, urmează a fi expusă într-un limbaj juridic accesibil, utilizat în cadrul normativ național. Procedura aplicabilă urmează a fi prevăzută în textul proiectului de lege, iar noțiunea completată cu o normă de trimitere la aceasta.</p> <p>În contextul reglementărilor proiectului de lege și prin prisma obiecțiilor expuse la art.4, atenționăm asupra necesității de reglementare în cadrul normativ național a normelor juridice de drept material și de drept procedural privind prevenirea, constatarea și sancționarea neregulilor apărute în obținerea și utilizarea fondurilor europene și/sau a fondurilor publice naționale aferente acestora, similar actelor normative adoptate de statele membre ale UE.</p> <p>Un exemplu în acest sens poate fi Ordonanța de Urgență nr.66/2011 a României, cu modificările ulterioare, prin care sunt definite noțiunile aferente raporturilor juridice ce constituie obiect de reglementare a proiectului de lege. A se vedea noțiunile: neregulă, fonduri europene, fonduri naționale</p>	<p>Se ia act de informație și propunere.</p>

1	2	3	4	5
40.	<p>Articolul 5. Derogări în cazuri de circumstanțe care justifică neexecutarea și în circumstanțe excepționale</p>	<p>Direcția generală juridică a Secretariatului Parlamentului</p>	<p>aferente fondurilor europene, autorități cu competențe în gestionarea fondurilor europene, autorități de certificare, activitatea de stabilire a creanțelor bugetare rezultate din nereguli, donator public internațional, etc., precum și reglementările privind reguli și principii ce stau la baza implementării cadrului normativ, nu doar în domeniul politicii agricole.</p> <p>· <i>La art.5, cuvintele "Derogări în cazuri de" urmează a fi omise, ca fiind de prisos.</i></p>	<p>Se acceptă.</p>
41.	<p>Articolul 8. Eligibilitatea cheltuielilor</p> <p>(1) Guvernul stabilește cerințele de bază privind cheltuielile eligibile, precum data de începere a eligibilității costurilor suportate de beneficiar.</p> <p>(2) În cazul unor măsuri de urgență ca urmare a unor dezastre naturale, a unor evenimente catastrofale, a unor fenomene meteorologice și hidrologice periculoase sau a unei schimbări semnificative și bruște a condițiilor socioeconomice, cheltuielile finanțate din FNDAMR pot deveni eligibile de la data producerii evenimentului.</p>	<p>Direcția generală juridică a Secretariatului Parlamentului</p>	<p><i>La art.8 alin.(2), cu referire la măsurile de urgență, este necesar a se concretiza modul de constatare a unei măsuri de urgență, prin indicarea actului și competenței de adoptare. Potrivit art.13 alin.(1) din Legea nr.306/2023 privind producția ecologică și etichetarea produselor ecologice, Guvernul stabilește criteriile de calificare și recunoaștere a unei situații drept circumstanță catastrofală în agricultură, generată de fenomene climatice nefavorabile, boli ale animalelor, incidente de mediu, dezastre naturale sau evenimente catastrofale, precum și de alte situații asemănătoare.</i></p>	<p>Se acceptă parțial Conform amendamentului prezentat de domnul Trubca Alexandr și acceptat de Comisie.</p>

1	2	3	4	5
42.	<p>Articolul 10. Acreditarea Agenției de plăți</p> <p>(1) Guvernul desemnează o autoritate de management, responsabilă de:</p>	<p>Direcția generală juridică a Secretariatului Parlamentului</p>	<p>Totodată, cuvintele "pot deveni eligibile" utilizat în textul alin.(2) și cuvintele "pot fi eligibile" utilizate în textul alin.(4) conferă normelor caracter imprevizibil și discreționar.</p> <p><i>La art.10, alin.(1) prevede abilitarea Guvernului cu dreptul de desemnare a unei autorități de management responsabile de: acordarea, revizuirea și retragerea acreditării Agenției de plăți; de îndeplinire a sarcinilor atribuite autorității de management în temeiul prezentului capitol. Urmează a se concretiza dacă se are în vedere autoritatea de management prevăzută în H.G. nr.338/2020 cu privire la Oficiul de Gestionare a Programelor de Asistență Externă sau <i>coordonatorul sectorial</i> în sensul H.G. nr.377/2018 cu privire la reglementarea cadrului instituțional și mecanismului de coordonare și management al asistenței externe. Propunem denumirea exactă a autorității de management, în scop de rigoare juridică și întru respectarea principiilor accesibilității, oportunității, coerenței, consecutivității, stabilității și predictibilității normelor juridice stabilite la art.3 din Legea nr.100/2017.</i></p>	<p>Nu se susține.</p> <p>În baza acestei norme, Guvernul are responsabilitatea să emită un act prin care să indice <i>in concreto</i> de autoritatea de management.</p>
43.	<p>Articolul 11. Agenția de plăți</p>	<p>Direcția generală juridică</p>	<p><i>La art.11:</i></p>	<p>Nu se acceptă.</p>

1	2	3	4	5
	<p>(1) Agenția de plăți este o autoritate publică administrativă, responsabilă cu gestionarea și controlul cheltuielilor menționate la art. 7. Agenția de plăți poate delega îndeplinirea unor atribuții, cu excepția efectuării plăților.</p> <p>(2) Autoritatea de management menționată la art. 10, acreditează Agenția de plăți, care are o organizare administrativă și un sistem de control intern, care oferă garanții suficiente că plățile sunt legale, corecte și justificate corespunzător. În acest scop, Agenția de plăți îndeplinește condițiile minime de acreditare în ceea ce privește mediul intern, activitățile de control, informarea și comunicarea, precum și monitorizarea.</p> <p>(3) Agenția de plăți gestionează și asigură controlul operațiunilor legate de intervenția publică de care răspunde și poartă responsabilitatea generală în domeniul respectiv.</p> <p>(4) Atunci când Agenția de plăți acreditată nu îndeplinește unul sau mai multe dintre condițiile minime de acreditare menționate la alin. (2), autoritatea de management, retrage acreditarea Agenției de plăți dacă aceasta nu realizează schimbările necesare într-o perioadă de timp care urmează a fi determinată de autoritatea de management în funcție de gravitatea problemei.</p>	<p>Secretariatului Parlamentului</p>	<p>- la alin.(1), cu referire la statutul Agenției de plăți, care este o <i>autoritate publică administrativă</i>, responsabilă cu gestionarea și controlul cheltuielilor menționate la art.7, care poate delega îndeplinirea unor atribuții, urmează a se examina suplimentar și concretiza aspectele privind delegarea atribuțiilor. Cadrul normativ în vigoare nu reglementează posibilitatea de delegare a atribuțiilor sale de către Agenția de plăți în calitate de autoritate a administrației publice. Potrivit art.14 alin.(3) din Legea nr.98/2012 privind administrația publică centrală de specialitate stabilește că agenția este o structură organizațională separată în sistemul administrativ al unui minister, care se constituie pentru exercitarea funcțiilor de gestionare a anumitor subdomenii sau sfere din domeniile de activitate a ministerului. Totodată, legea menționată nu reglementează posibilitatea de delegare a atribuțiilor acesteia. Iar în cazul în care proiectul de lege nu prevede reglementări exprese privind condițiile minime de acreditare a Autorității de plăți, procedura de aplicare nu este clară și normele aferente din proiectul de lege nu întrunesc criteriile de calitate a actului normativ, menționate în H.C.C. nr.10/2016. Considerăm că norma</p>	<p>Potrivit autorilor: proiectul de Lege, va deveni după adoptare o Lege specială în raport cu prevederile Legii nr.98/2012 privind administrația publică centrală de specialitate. De asemenea, atragem atenția asupra faptului că prin Legea nr. 82/2024 privind controlarele oficiale în domeniul agroalimentar a fost instituit un mecanism similar de delegare a atribuțiilor controale oficiale. În ceea ce privește delegarea anumitor responsabilități, observăm că norma din Lege va fi superioară reglementărilor din hotărârile Guvernului prin care se aprobă Regulamentul de</p>

1	2	3	4	5
			<p>juridică respectivă necesită a fi concretizată și argumentată suplimentar întru asigurarea respectării principiilor oportunității, coerenței, previzibilității și stabilității actului normativ, stabilite la art.3 din Legea nr.100/2017;</p>	<p>organizare și funcționare a Agenției. Cu toate acestea, este necesar de precizat că instituția delegărij presupune că toate actele se fac din numele și pe seamă celui care a delegat. Deci, în orice caz, responsabilitatea rămâne după Agenția de plăți. Delegarea unor responsabilități se face în scopul eficientizării activității Agenției de plăți pe segmentele unde nu dispune de specialiști în domeniu cum ar fi în construcții, siguranța alimentelor, etc. Conform proiectului de lege, normele ce țin de acreditarea Agenției de plăți, vor intra în vigoare în anul 1 ianuarie 2027. În scopul acreditării Agenției de plăți, Guvernul va aproba</p>

1	2	3	4	5
44.	<p>Articolul 11. Agenția de plăți</p> <p>(3) Agenția de plăți gestionează și asigură controlul operațiunilor legate de intervenția publică de care răspunde și poartă responsabilitatea generală în domeniul respectiv. Atunci când Agenția de plăți acreditată nu îndeplinește unul sau mai multe dintre condițiile minime de acreditare menționate la alin. (2), autoritatea de management, retrage acreditarea Agenției de plăți dacă aceasta nu realizează</p>	<p>Direcția generală juridică a Secretariatului Parlamentului</p>	<p>Art. 11 alin.(3), cu referire la controlul operațiunilor de intervenție publică de care răspunde și poartă responsabilitatea generală în domeniul respectiv, urmează a se concretiza sau defini, care sunt operațiunile respective, întru evitarea unor tălmăciri diferite și contradictorii; de asemenea urmează a se stabili limitele exacte de responsabilitate ale</p>	<p>criteriile de acreditare prin armonizarea Regulamentelor UE 2022/127 și 2022/128, care prevăd că o agenție de plăți trebuie să dispună de o structură administrativă și de un sistem de control intern care să îndeplinească criteriile stabilite în anexa I la Regulamentelor UE 2022/127.</p> <p>Necesitatea acreditării Agenției de plăți este condiționată de faptul că doar o agenție acreditată poate gestiona fondurile UE.</p> <p>Nu se susține.</p> <p>Potrivit art. 11 alineatul (1) Agenția este „responsabilă cu gestionarea și controlul cheltuielilor menționate la art. 7”. Deci, este responsabilă de gestionarea și</p>

1	2	3	4	5
45.	<p>schimbările necesare într-o perioadă de timp care urmează a fi determinată de autoritatea de management în funcție de gravitatea problemei.</p> <p>(4) Atunci când Agenția de plăți acreditată nu îndeplinește unul sau mai multe dintre condițiile minime de acreditare menționate la alin. (2), autoritatea de management, retrage acreditarea Agenției de plăți dacă aceasta nu realizează schimbările necesare într-o perioadă de timp care urmează a fi determinată de autoritatea de management în funcție de gravitatea problemei.</p>	<p>Direcția generală juridică a Secretariatului Parlamentului</p>	<p>Agenției de plăți, pentru a exclude riscurile unor interpretări diferite și contradictorii;</p> <p><i>Art. 11 la alin.(4)</i> nu este clar, ce fel de schimbări se au în vedere, care este perioada de realizare, precum și care sunt criteriile de determinare a nivelului de gravitate a problemei. Considerăm că norma juridică nu întrunește pe deplin criteriile de calitate a legii și conține elemente de coruptibilitate, oferind autorității de management dreptul discreționar de a decide asupra unor situații, care trebuie să fie obiect de reglementare a unor norme juridice de drept material și de drept procedural stabilite prin lege.</p>	<p>controlul cheltuielilor din FNDAMR</p> <p>Se ia act de obiectie. Potrivit autorilor, criteriile de acreditare vor fi reglementate printr-o Hotărâre de Guvern care va transpune Regulamentele (UE) 127/2022 și 128/2022.</p>
46.	<p>Articolul 11. Agenția de plăți</p> <p>(1) Agenția de plăți este o autoritate publică administrativă, responsabilă cu gestionarea și controlul cheltuielilor menționate la art. 7. Agenția de plăți poate delega îndeplinirea unor atribuții, cu excepția efectuării plăților.</p> <p>(2) Autoritatea de management menționată la art. 10, acreditează Agenția de plăți, care are o organizare administrativă și un sistem de control intern, care oferă garanții suficiente că plățile sunt legale, corecte și justificate corespunzător. În acest scop, Agenția de plăți îndeplinește condițiile minime de</p>	<p>Direcția generală juridică a Secretariatului Parlamentului</p>	<p>În contextul normelor de modificare prevăzute la art.66, care stabilesc abrogarea parțială pentru anumite articole ale Legii nr.71/2023 cu privire la subvenționarea în agricultură și mediul rural din data intrării în vigoare a prezentei legi și abrogarea totală a legii respective de la 31.12.2031, se impune necesitatea unor concretizări în textul proiectului de lege. Astfel, normele juridice de drept material și de drept procedural privind statutul, competențele și procedurile aplicabile Agenției de plăți, precum și privind stabilirea responsabilităților acesteia în cazul <i>n îndeplinirii condițiilor de acreditare</i></p>	<p>Nu se susține. Autorii nu susțin respectiva propunere făcând trimitere la prevederile art.7 litera b) din Legea nr. 136/2017 cu privire la Guvern, conform căreia Guvernului „stabilește modul de organizare și funcționare, <i>domeniile de activitate</i>, structura și efectivul-limită ale ministerelor, ale altor</p>

1				5
2	<p>acreditare în ceea ce privește mediul intern, activitățile de control, informarea și comunicarea, precum și monitorizarea.</p> <p>(3) Agenția de plăți gestionează și asigură controlul operațiunilor legate de intervenția publică de care răspunde și poartă responsabilitatea generală în domeniul respectiv.</p> <p>(4) Atunci când Agenția de plăți acreditată nu îndeplinește unul sau mai multe dintre condițiile minime de acreditare menționate la alin. (2), autoritatea de management, retrage acreditarea Agenției de plăți dacă aceasta nu realizează schimbările necesare într-o perioadă de timp care urmează a fi determinată de autoritatea de management în funcție de gravitatea problemei.</p>	3	<p>urmează a fi reglementate prin lege. În cazul abrogării normelor juridice primare de reglementare a activității Agenției de Intervenție și Plăți pentru Agricultură, stabilite prin Legea nr.71/2023, se va crea riscul apariției unui vid legislativ, care nu este în măsură să asigure temeinicia actului normativ secundar. Actele normative secundare nu vor produce efecte juridice fiind adoptate în temeiul legii abrogate conform art.66 din proiect. Totodată, urmează a se concretiza în <i>ce constă responsabilitatea generală a Agenției de plăți în domeniul respectiv în calitatea sa de autoritate publică administrativă, responsabilă cu gestionarea și controlul cheltuielilor menționate la art.7.</i></p>	<p>autorități administrative centrale subordonate Guvernului și <i>ale structurilor organizatoriale din sfera lor de competență</i>, și coordonează și controlează activitatea acestora.”</p> <p>În partea ce ține de responsabilitățile Agenției de plăți în cazul neîndeplinirii condițiilor de acreditare, acestea vor fi detaliate în actul de transpunere a Regulamentului 127/2022 și a Regulamentului 128/2022.</p> <p>Reiterăm că responsabilitatea generală a Agenției de plăți este reglementată la art. 11 alineatul (1) potrivit căruia aceasta este „responsabilă cu <i>gestionarea și controlul cheltuielilor</i></p>

1	2	3	4	5
47.	<p>Articolul 12. Organismul de certificare</p> <p>(1) Organismul de certificare este un organism de audit public sau privat, desemnat de către autoritatea de management pentru o perioadă de cel puțin trei ani. Atunci când este un organism de audit privat organismul este selectat prin intermediul unei proceduri de achiziție.</p> <p>(2) Organismul de certificare emite un aviz, redactat în conformitate cu standardele de audit acceptate la nivel internațional, care stabilește dacă:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) conturile oferă o imagine fidelă și corectă; 2) sistemele de guvernare existente funcționează în mod corespunzător, cu precădere în ceea ce privește: <ol style="list-style-type: none"> a) Agenția de plăți și autoritatea de management; b) cerințele de bază; c) sistemul de raportare instituit în scopul raportului anual privind performanța; d) raportarea privind performanța referitoare la indicatorii de realizare și raportarea 	<p>Direcția generală juridică a Secretariatului Parlamentului</p>	<p><i>La art.12, care reglementează organismul de certificare și care va fi o entitate de audit publică sau privată. Atenționăm că denumirea articolului și conținutul acestuia necesită a fi ajustate, reieșind din sensul atribuit normelor de reglementare. Astfel, nu este clar, de ce entitatea de audit care se abilitază cu competența de emiterie a unui aviz, redactat în conformitate cu standardele de audit acceptate la nivel internațional, se numește organism de certificare și organism de audit public sau privat. Cu referire la organismul de audit public, urmează a se examina concordanța competențelor de certificare/avizare a autorității respective, conform cadrului normativ în vigoare, întru evitarea tălmăcirilor diferite și contradictorii. A se vedea în acest sens art.79 din Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr.181/2014 și art.8 alin.(6) din Legea nr.260/2017 Curții de Conturi a Republicii Moldova.</i></p> <p>Considerăm că normele de reglementare urmează a fi revăzute și concretizate întru</p>	<p>menționate la art. 7". Deci, este responsabilă de gestionarea și controlul cheltuielilor din FNDAMR</p> <p>Nu se susține.</p> <p>Potrivit autorilor: conform articolul 12 alineatul (1) din proiectul de Lege, organismul de certificare este un organism de audit. Astfel, prin Legea nr. 271/2017 privind auditul situațiilor financiare au fost puse bazele juridice privind organizarea auditului de către entitățile de audit. Selectarea acestora este prevăzută în textul proiectului și se va realiza în baza procedurilor de achiziție publică de către autoritatea de management.</p> <p>Referitor la întrebarea de ce entitatea de audit se numește organism</p>

1	2	3	4	5
	<p>privind performanța referitoare la indicatorii de rezultat.</p> <p>(3) Organismul de certificare dispune de cunoștințe tehnice de specialitate necesare și este familiarizat cu politica agricolă, este independent din punct de vedere operațional față de Agenția de plăți, precum și față de autoritatea de management care a acreditat Agenția de plăți.</p>		<p>asigurarea unei înțelegeri corecte, ținând cont de limbajul juridic utilizat în cadrul normativ în vigoare. În lipsa unor reglementări clare privind competențele entității de audit public menționate în proiectul de lege aferente entității auditate concret determinate, normele de reglementare au un caracter discreționar, conținut evaziv și interpretabil, nefiind respectate pe deplin criteriile de calitate a actului normativ, menționate în H.C.C. nr.10/2016, precum și principiile activității de legiferare stabilite la art.3 alin.(1) lit.c) și lit.d) și alin.(4) alin.(1) din Legea nr.100/2017.</p>	<p>de certificare și organism de audit public sau privat, comunicăm că aceasta a fost soluția organismului legislativ a Uniunii Europene. Astfel că în cazul în care Guvernul din anumite considerente va decide că auditul urmează să-l realizeze o entitate de audit public, această normă va constitui temeiul legal pentru desemnarea organismului de audit public.</p>
48.	<p>Articolul 13. Autoritatea de management</p>	<p>Direcția generală juridică a Secretariatului Parlamentului</p>	<p><i>La art.13:</i></p> <p>- <i>denumirea articolului</i> nu corespunde conținutului și urmează a fi expusă în următoarea redacție: "Responsabilitatea Autorității de management";</p> <p>- articolul este constituit dintr-un singur alineat care nu necesită a fi numerotat;</p> <p><i>La art.13:</i></p> <p>- <i>la lit.e),</i> se stabilește responsabilitatea Autorității de management de aprobare a modalităților și procedurilor pentru controalele care stau la baza declarației de gestiune a</p>	<p>Se acceptă parțial.</p> <p>Denumirea articolului va fi „ Atribuțiile autorității de management”.</p>
49.	<p>Articolul 13. Autoritatea de management</p> <p>(1) Autoritatea de management este responsabilă de gestionarea și punerea în aplicare a PSPA în mod eficient, eficace și corect, prin:</p>	<p>Direcția generală juridică a Secretariatului Parlamentului</p>	<p>Se ia act de obiecție și propunere.</p> <p>Scopul acestei declarații, modul de întocmire și comunicare se va</p>	<p>Se ia act de obiecție și propunere.</p> <p>Scopul acestei declarații, modul de întocmire și comunicare se va</p>

1	2	3	4	5
	<p>a) elaborarea și adoptarea cadrului normativ de punere în aplicare a PSPA, a prezentei legi și asigurarea monitorizării și evaluării implementării acestora;</p> <p>b) instituirea și operaționalizarea sistemului electronic de informații securizat, în care înregistrează și păstrează informațiile esențiale privind punerea în aplicare a PSPA necesare pentru monitorizare și evaluare, în special a progreselor în atingerea obiectivelor și indicatorilor;</p> <p>c) asigurarea condițiilor juridice, financiare și organizatorice pentru crearea, administrarea, mentenanță și dezvoltarea Sistemului integrat de administrare și control, a Sistemului informațional „Moldova LEADER IT Soft” (MLIS) și a altor sisteme informaționale necesare în procesul de implementare a PSPA;</p> <p>d) aprobarea metodologiei de determinare a prețurilor de referință și publicarea acesteia în Monitorul Oficial al Republicii Moldova;</p> <p>e) aprobarea modalităților și procedurilor pentru controalele care stau la baza declarației de gestiune a Agenției de plăți, precum și privind structura și formatul acestei declarații;</p> <p>f) aprobarea normelor privind respectarea și implementarea condiționalităților;</p>		<p>Agencției de plăți, precum și privind structura și formatul acestei declarații. Din conținutul proiectului de lege nu este clar ce reprezintă această declarație și care este valoarea juridică și procedurală a acesteia în procesul de aplicare a legii. Proiectul de lege urmează a fi completat cu reglementările de rigoare, în scopul asigurării plenitudinii reglementării normelor juridice, respectării principiului securității raporturilor juridice, precum și întru respectarea principiilor oportunității, coerenței, consecutivității, stabilității și predictibilității normelor juridice, stabilite la art.3 alin.(1) lit.d) din Legea nr.100/2017;</p>	<p>stabili prin actul normativ transpunere a Regulamentului nr. 128/2022.</p>

1	2	3	4	5
50.	<p>Articolul 13. Autoritatea de management</p> <p>(1) Autoritatea de management este responsabilă de gestionarea și punerea în aplicare a PSPA în mod eficient, eficace și corect, prin:...</p> <p>f) aprobarea normelor privind respectarea și implementarea condiționalității</p>	<p>Direcția generală juridică Secretariatului Parlamentului</p>	<p><i>La art.13:</i></p> <p>- <i>la lit.f), urmează a se concretiza la care condiționalități se referă norma de reglementare, cu utilizarea normei de trimitere la elemente structural din proiect;</i></p>	<p>Se acceptă. lit. f) a fost completată cu textul „prevăzute la art. 18”</p>
51.	<p>Articolul 13. Autoritatea de management</p> <p>(1) Autoritatea de management este responsabilă de gestionarea și punerea în aplicare a PSPA în mod eficient, eficace și corect, prin:...</p> <p>g) delegeă unele sarcini către organisme intermediare;</p>	<p>Direcția generală juridică Secretariatului Parlamentului</p>	<p><i>La art.13:</i></p> <p>- <i>la lit.g), urmează a se concretiza sarcinile care pot fi delegate de către Autoritatea de management unor organisme intermediare, cu utilizarea unei norme de trimitere, după caz. Acestea urmează a fi reglementate expres în lege pentru a exclude apariția unor tălmăciri diferite în raport cu capacitatea efectivă a acesteia de exercitare a atribuțiilor sale funcționale, inclusiv prin prisma gestionării eficiente a cheltuielilor destinate activității de intermediere de către organismul intermediar;</i></p>	<p>Se acceptă. lit. g) a fost exclusă.</p>
52.	<p>Articolul 23. Forme de sprijin în cadrul PSPA</p> <p>... (2) Cuantumurile aferente formelor de sprijin menționate la alin. (1) lit. b), c) și d) se stabilesc în unul dintre următoarele moduri:</p> <p>a) metodă de calcul justă, echitabilă și verificabilă, bazată pe: date statistice, alte informații obiective sau avize ale experților; date istorice verificate privind beneficiarii individuali;</p>	<p>Direcția generală juridică Secretariatului Parlamentului</p>	<p>- <i>la art.23 alin.(2) lit.b), norma de reglementare care prevede că unul din modurile de stabilire a cuantumurilor aferente formelor de sprijin sunt proiectele de buget stabilite de la caz la caz și convenite ex ante de organismul care selectează operațiunea, necesită a fi explicată și concretizată ținând cont de cadrul normativ în vigoare. Deși redacția proiectului de lege este preluată din</i></p>	<p>Nu se susține.</p>

1	2	3	4	5
	<p>sau aplicarea practicilor uzuale ale beneficiarilor individuali de contabilizare a costurilor;</p> <p>b) proiecte de buget stabilite de la caz la caz și convenite ex ante de organismul care selectează operațiunea.</p>		<p>actul normativ transparent, acesta poate fi explicată suplimentar, întru evitarea unor tălmăciri diferite și contradictorii. Astfel, nu este clar care este organismul care selectează operațiunea și care proiectele de care bugete sunt elaborate de la caz la caz.</p>	
53.	<p>Articolul 24. Alocări financiare indicative</p> <p>(1) În PSPA se prevede o alocare financiară indicativă pentru fiecare intervenție și pentru fiecare an. Această alocare financiară indicativă reprezintă nivelul preconizat al plăților în temeiul PSPA pentru intervenție în exercițiul financiar relevant.</p> <p>(2) Prin derogare de la alin. (1), pentru tipurile de intervenții în sectoarele menționate la art. 21 alin. (1) lit. a) și d), în PSPA se prevede alocarea financiară indicativă pentru fiecare sector și pentru fiecare an, reprezentând nivelul planificat al plăților pentru intervențiile din sectorul respectiv per exercițiu financiar.</p> <p>(3) Alocările financiare indicative stabilite în conformitate cu alin. (1) și (2) nu împiedică utilizarea fondurilor prevăzute în aceste alocări financiare indicative pentru alte intervenții, fără a modifica PSPA, dar reieșind din nivelul de prioritzare a intervențiilor cu redirecționarea către intervențiile cu prioritate înaltă, sub rezerva îndeplinirii următoarelor condiții:</p>	<p>Direcția generală juridică a Secretariatului Parlamentului</p>	<p>La art.24, alin.(3) stabilește că alocările financiare indicative stabilite în conformitate cu alin. (1) și (2) nu împiedică utilizarea fondurilor prevăzute în aceste alocări financiare indicative pentru alte intervenții, fără a modifica PSPA, dar reieșind din nivelul de prioritzare a intervențiilor cu redirecționarea către intervențiile cu prioritzare înaltă, sub rezerva îndeplinirii unor condiții. În contextul condițiilor menționate în proiect, atenționăm asupra examinării suplimentare a riscurilor legate de aprecierea modului de interpretare a prioritizărilor și posibilităților de utilizare a alocațiilor respective pentru alte intervenții din domeniul dezvoltării rurale sau pentru intervenții sectoriale, conform lit.b) și lite). Întru excluderea unor tălmăciri diferite, urmează a se examina riscurile de interpretare în procesul de aplicare a normelor menționate în raport cu sancțiunile de drept penal prevăzute la art.240 din Codul penal, ținând cont de modificările</p>	<p>Se ia act de obiecție.</p> <p>Norma dată reglementează modul de utilizarea alocațiilor financiare indicative. Acestea alocări reprezintă sume estimative (indicative) care se stabilesc în program pentru fiecare intervenție (măsură de subvenționare – în terminologia veche a Legii nr. 71/2023). Astfel, mijloacele financiare ale Fondului se planifică prin repartizarea anticipată pe intervenții. La momentul planificării nu se știe câți fermieri vor aplica la o anumită intervenție (măsură) din acest considerent</p>

1	<p>2</p> <p>a) alocările financiare pentru intervențiile sub formă de plăți directe să fie utilizate pentru alte intervenții sub formă de plăți directe;</p> <p>b) alocările financiare pentru intervențiile din domeniul dezvoltării rurale să fie utilizate pentru alte intervenții din domeniul dezvoltării rurale;</p> <p>c) alocările financiare pentru intervențiile sectoriale sunt direcționate către intervenții în alte sectoare.</p>	3	<p>4</p> <p>propuse prin Proiectul de lege nr.13/2025 pentru modificarea Codului penal al Republicii Moldova nr.985/2002 (combaterea fraudelor îndreptate împotriva intereselor financiare ale Uniunii Europene), adoptat de către Parlament în I lectură pe data de 30.01.2025. În scopul transpunerii art.3 alin.(2) lit.a) pct.(iii) lit.b) pct.(iii) din Directiva (UE) 2017/1371 privind combaterea fraudelor îndreptate împotriva intereselor financiare ale Uniunii Europene prin mijloace de drept penal, prin care sunt considerate drept fraude acțiunile de „utilizarea necorespunzătoare a unor astfel de fonduri sau active în alte scopuri decât cele pentru care au fost acordate inițial.” Astfel, la art.240 din Codul penal se prevede stabilirea pedepsei penale pentru <u>utilizarea în alte scopuri decât cele pentru care au fost acordate inițial a mijloacelor din împrumuturile interne sau din fondurile externe, a subvențiilor, a donațiilor, a ajutoarelor umanitare, a granturilor ori a creditelor</u>. Prin urmare, dreptul de utilizare a fondurilor pentru „alte intervenții din domeniul dezvoltării rurale” și „intervenții în alte sectoare” permit tălmăciri diferite în sens larg și nu corespund cerințelor de securitate juridică raporturilor juridice reglementate.</p>	<p>5</p> <p>alocarea este definită ca indicativă. Or, în ipoteza în care pe parcursul executării bugetului suma planificată nu atinge nivelul alocației financiare indicative, atunci în baza normei analizate, se va redirecționa de la o intervenție la alta în cadrul unui tip de intervenție, fără necesitatea de a modifica PSPA, modificare care durează în timp.</p>
---	---	---	--	---

54.	<p>2 Articolul 29. Măsuri pentru rezolvarea unor probleme specifice</p> <p>Din motive imperioase de urgență justificate corespunzător și pentru a soluționa astfel de probleme specifice, asigurând totodată continuitatea PSPA în cazul unor circumstanțe excepționale, Guvernul poate adopta hotărâri privind aplicarea unor măsuri de urgență.</p>	<p>3</p> <p>Direcția generală juridică a Secretariatului Parlamentului</p>	<p>4</p> <p><i>La art.29, norma de reglementare au caracter general, permisiv, ambiguu ce nu permite modul de apreciere cum se justifică corespunzător existența de motive imperioase de urgență, determinarea domeniilor sau situațiilor specifice la care se referă, a problemelor ce se atribuie la specifice. Deși din obiectul de reglementare al proiectului de lege se deduce că acestea se referă la domeniul agricol și de dezvoltare rurală, competența Guvernului de adoptare a hotărârii privind aplicarea unor măsuri de urgență necesită a fi dezvoltată și reglementată clar și explicit în textul proiectului de lege, cu utilizarea normelor de trimitere la actele normative în vigoare relevante.</i></p>	<p>5</p> <p>Nu se susține.</p> <p>Autorul nu susține listarea situațiilor excepționale care ar necesita aplicarea unor măsuri de urgență.</p>
55.	<p>Articolul 30. Termenul de depunere și de examinare a cererii de acordare a sprijinului din FNDAMR.</p> <p>(1) Cererea de acordare a sprijinului se depune în cadrul apelului lansat prin actul administrativ al autorității publice ce exercită funcția de autoritate de management.</p> <p>(2) Durata apelului este de cel mult 90 de zile, dar nu mai puțin de 30 de zile. În cazul nevalorificării mijloacelor financiare distribuite pe intervenții, autoritatea de management poate lansa un nou apel.</p>	<p>Direcția generală juridică a Secretariatului Parlamentului</p>	<p><i>La art.30, care reglementează termenul de depunere și de examinare a cererii de acordare a sprijinului din FNDAMR, rezultă că inițiativa de depunere a cererilor este unilaterală și dreptul de a depune a cererii apare doar urmare lansării unui apelul prin act administrativ al autorității de management. Din conținut rezultă că autoritatea de management se autosesizează cu privire la necesitatea de lansare a apelului, însă fără a fi condiționată de existența unor condiții sau a unei proceduri stabilite de lege, a unei hotărâri de guvern adoptate în acest sens,</i></p>	<p>Nu se susține.</p> <p>Instituția apelului a fost înstituită încă prin Legea nr. 71/2023 pentru a fluidiza numărul cererilor depuse la AIPA și pentru a evita formarea datoriilor față de beneficiari. Întrucât, în sistemul anterior cererile se recepționau continuu, ceea ce genera</p>

1	<p>2</p> <p>(3) Actul administrativ al autorității publice ce exercită funcția de autoritate de management prevăzut la alin. (1) se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova cu cel puțin 20 de zile înainte de începerea perioadei de depunere a cererilor de acordare a sprijinului.</p> <p>(4) Cerințele privind lansarea apelului sunt incluse în PSPA.</p> <p>(5) Cererile de acordare a sprijinului depuse în afara termenelor reglementate de prezentul articol se resping.</p> <p>(6) Termenul în care o procedură administrativă trebuie finalizată este de 90 de zile.</p> <p>(7) Termenul prevăzut la alin. (6) începe să curgă din ziua imediat următoare încheierii apelului pentru cererile de acordare a sprijinului complete.</p>	3	<p>4</p> <p>sau la solicitarea subiecților de drept (fermieri) în cazul apariției unor situații sau probleme specifice. Acestea pot fi deduse din conținutul proiectului de lege supus examinării, însă, concretizarea aspectelor menționate este necesară în scopul determinării corecte a mecanismului de implementare a reglementărilor proiectului de lege și asigurării transpunerii corecte a scopurilor propuse prin acte normative secundare.</p>	<p>5</p> <p>incapacitatea administrativă al AIPA de a examina toate cererile și în același timp sumele autorizate depășeau bugetul alocat pentru anul în curs.</p>
56.	<p>(4) Cererea de acordare a sprijinului este respinsă dacă:</p> <p>a) persoana care a formulat cererea de acordare a sprijinului nu este subiectul prezentei legi;</p> <p>b) fermierul sau alt beneficiar a atins rata maximă anuală a sprijinului financiar;</p> <p>c) fermierul sau alt beneficiar nu îndeplinește condițiile de acordare a sprijinului financiar stabilit de Guvern.</p>	<p>Direcția generală juridică a Secretariatului Parlamentului</p>	<p><i>La art.31, alin.(4) lit.b)</i> prevede că cererea de acordare a sprijinului este respinsă dacă fermierul sau alt beneficiar a atins <i>rata maxima anuală</i> a sprijinului financiar. Atenționăm că proiectul de lege nu prevede o noțiune și nu conține reglementări privind rata anuală a sprijinului financiar. Noțiunea "rata sprijinului" definită la art.4 din proiect se referă la ponderea contribuției cheltuielilor publice la o operațiune, fără a o condiționa de acțiunea în timp sau de mărimea minimă sau</p>	<p>Se ia act de obiecție. Potrivit articolului 16 alineatul (2) „Autoritate de management instituite cadrul juridic care reglementează acordarea sprijinului către fermieri și alți beneficiari, și stabilește rata maximă a sprijinului în</p>

1	2	3	4	5
57.	<p>Articolul 32. Protejarea intereselor financiare</p> <p>(1) Pentru implementarea politicii agricole se adoptă acte normative și se iau orice altă măsură necesară pentru a asigura protecția eficace a intereselor financiare, inclusiv aplicarea efectivă a criteriilor de eligibilitate a cheltuielilor prevăzute la art. 7. Respectiv celelalte acte și măsuri se referă în special la:</p>	<p>Direcția generală juridică a Secretariatului Parlamentului</p>	<p><i>La art.32:</i></p> <p>- la alin.(1) urmează a se concretiza asigurarea protecției eficace a intereselor financiare a cărui subiect se are în vedere, deoarece interese financiare au toți subiecții legii. Urmează a se concretiza dacă se au în vedere finanțele publice alocate de la bugetul de stat prin intermediul FNDAMR;</p>	<p>conformitate cu PSPA, cu principiile și cerințele prevăzute în prezenta lege”.</p> <p>Se acceptă.</p> <p>După cuvântul „financiare” se completează cu cuvintele „ale statului”</p>
58.	<p>Articolul 32. Protejarea intereselor financiare agricole se adoptă acte normative și se iau orice altă măsură necesară pentru a asigura protecția eficace a intereselor financiare, inclusiv aplicarea efectivă a criteriilor de eligibilitate a cheltuielilor prevăzute la art. 7. Respectiv celelalte acte și măsuri se referă în special la:</p> <p>a) controlul legalității și regularității operațiunilor finanțate din FNDAMR, inclusiv la nivelul beneficiarilor și astfel cum se prevede în PSPA. Controalele sunt completate de controale la fața locului, care pot fi efectuate la distanță cu ajutorul tehnologiei;</p> <p>b) asigurarea unei preveniri eficiente a fraudelor, în special în domeniile cu un nivel de risc mai ridicat, care să aibă un efect de</p>	<p>Direcția generală juridică a Secretariatului Parlamentului</p>	<p><i>La art.32:</i></p> <p>la alin.(1) lit.a), textul normei de reglementare necesită a fi revăzut sub aspect redacțional. Astfel, nu este clar care este ”nivelul beneficiarilor”, de ce controalele sunt ”completate” cu alte controale la fața locului și la distanță cu ajutorul tehnologiei și care este procedura, ordinea de efectuare a controalelor. Aspectele invocate urmează a fi examinate prin prisma prevederilor Legii nr.131/2012 privind controlul de stat și a respectării principiilor și procedurilor stabilite de această lege, întru asigurarea respectării principiilor oportunitatea, coerența, consecutivitatea, stabilitatea și predictibilitatea normelor</p>	<p>Se ia act de obiecție și propunere.</p> <p>Capitolul dat nu are legătură cu controalele reglementate de Legea nr. 131/2012, întrucât acestea vizează verificarea de către AIPA a modului de utilizare a banilor acordați beneficiarilor din FNDAMR și atingere a obiectivelor politicii agricole.</p>

1	<p>2</p> <p>descurajare, ținând cont de costuri și beneficii, precum și de caracterul proporțional al măsurilor;</p> <p>c) prevenirea, detectarea și corectarea neregulilor și a fraudelor;</p> <p>d) aplicarea unor sancțiuni efective, proporționale și cu efect de descurajare și inițierea unor proceduri judiciare în acest scop, dacă este nevoie;</p> <p>e) recuperarea plăților necuvenite și inițierea unor proceduri judiciare în acest scop, dacă este nevoie, inclusiv pentru nereguli.</p>	3	<p>4</p> <p>juridice, stabilite la art.3 din Legea nr.100/2017;</p>	5
59.	<p>Articolul 32. Protejarea intereselor financiare</p> <p>(1) Pentru implementarea politicii agricole se adoptă acte normative și se iau orice altă măsură necesară pentru a asigura protecția eficace a intereselor financiare, inclusiv aplicarea efectivă a criteriilor de eligibilitate a cheltuielilor prevăzute la art. 7. Respectiv celelalte acte și măsuri se referă în special la:</p> <p>a) controlul legalității și regularității operațiunilor finanțate din FNDAMR, inclusiv la nivelul beneficiarilor și astfel cum se prevede în PSPA. Controlurile sunt completate de controale la fața locului, care pot fi efectuate la distanță cu ajutorul tehnologiei;</p> <p>b) asigurarea unei preveniri eficiente a fraudelor, în special în domeniile cu un nivel de risc mai ridicat, care să aibă un efect de</p>	<p>Direcția generală juridică a Secretariatului Parlamentului</p>	<p><i>La art.32:</i></p> <p>- la lit.d) și lit.e) norme de reglementare au caracter sugestiv nespecific limbajului juridic și stilului unei legi și presupun adoptarea unor norme juridice suplimentare care să asigure reglementarea concretă și implementarea acestora. Iar cuvintele ”dacă este nevoie” în raport cu acțiunile întreprinse de o autoritate, care nu este specificată în text, la constatarea existenței unei nereguli permit o abordare discreționară din partea autorităților în raport cu subiecți și situații diferite. Normele de reglementare ale alin.(1) au caracter declarativ, deoarece nu este clar cărei autorități se adresează și la care categorie de acte normative se referă, lăsând loc pentru interpretări diferite și contradictorii;</p>	<p>Se acceptă parțial.</p> <p>Cuvintele „dacă este nevoie” s-a substituit cu cuvintele „după caz”.</p> <p>Totodată, modalitatea de aplicare a sancțiunilor este reglementată la Secțiunea 4 și 5. Mai mult ca atât, Guvernul urmează să instituie un sistem integrat de administrare și control care conține și elementul „sistemul de control și sancțiuni”.</p>

1	2	3	4	5
60.	<p>descurajare, ținând cont de costuri și beneficii, precum și de caracterul proporțional al măsurilor;</p> <p>c) prevenirea, detectarea și corectarea neregulilor și a fraudelor;</p> <p>d) aplicarea unor sancțiuni efective, proporționale și cu efect de descurajare și inițierea unor proceduri judiciare în acest scop, dacă este nevoie;</p> <p>e) recuperarea plăților necuvenite și inițierea unor proceduri judiciare în acest scop, dacă este nevoie, inclusiv pentru nereguli.</p> <p>Articolul 32. Protejarea intereselor financiare</p> <p>...</p> <p>(4) Sancțiunile aplicate, astfel cum se menționează la alin. (1) lit. d), sunt proporționale și adaptate în funcție de gravitatea, amploarea, persistența sau caracterul repetitiv ale neconformității constatate.</p> <p>(5) Dispozițiile stabilite garantează, în special, că nu sunt impuse sancțiuni atunci când:</p> <p>a) neconformitatea este determinată de cazurile de circumstanță care justifică neexecutarea sau de circumstanțele excepționale în conformitate cu art. 5;</p> <p>b) neconformitatea este cauzată de eroare a autorității competente sau a unei alte autorități, iar eroarea nu ar fi putut fi detectată în</p>	<p>Direcția generală juridică a Secretariatului Parlamentului</p>	<p><i>La art.32:</i></p> <p><i>alin.(4) și (5)</i> urmează a se indica actul normativ prin care se prevede stabilirea de "dispoziții" care garantează că nu sunt aplicate sancțiuni pentru situațiile menționate în text. Considerăm că normele juridice urmează a fi revăzute sub aspect redacțional. Astfel, norma de dispoziție a alin.(5) urmează să prevadă în mod expres că "Nu sunt pasibile de sancționare următoarele cazuri de neconformitate:...";</p>	<p>Nu se susține.</p> <p>Alineatele date urmează a interpretate prin prisma alineatului (2) prin care Guvernul se obligă să instituie „sisteme de gestionare și control eficiente pentru a asigura respectarea prezentei legi”. Astfel, alineatul (4) și (5) stabilesc anumite principii și cerințe pe care Guvernul trebuie să le respecte atunci când va reglementa acest sistem.</p>

1	2	3	4	5
	<p>mod rezonabil de persoana vizată de sancțiunea administrativă;</p> <p>c) persoana vizată poate demonstra într-un mod considerat satisfăcător de către autoritatea competentă că nu este răspunzătoare pentru nerespectarea obligațiilor menționate la alin. (1) sau atunci când autoritatea competentă stabilește într-un alt mod că persoana vizată nu este răspunzătoare în acest sens.</p>			
61.	<p>Articolul 32. Protejarea intereselor financiare</p> <p>....</p> <p>(7) Sistemul de gestionare și control va asigura posibilitatea ca cererile de sprijin și de plată să fie corectate după depunerea acestora, fără ca acest lucru să afecteze dreptul de a beneficia de ajutor, cu condiția ca erorile sau omisiunile care trebuie corectate să fi fost făcute cu bună-credință, astfel cum este recunoscut de către autoritatea competentă, iar corectura să fie efectuată fie înainte ca solicitantul să fi fost informat că a fost selectat pentru un control la fața locului, fie înainte ca autoritatea competentă să fi luat o decizie cu privire la cerere.</p>	<p>Direcția generală juridică a Secretariatului Parlamentului</p>	<p>- <i>La art.32:</i></p> <p><i>alin.(7)</i> urmează a se concretiza, care autoritate este competentă să decidă asupra caracterului erorii, omisiunii dacă acestea au fost făcute cu bună credință. Norma juridică are caracter discreționar în raport cu determinarea drepturilor subiecților care depun cereri de sprijin de către autoritatea competentă;</p>	<p>Nu se susține.</p> <p>Art. 11 alin. (1) prevede că Agenția de plăți este autoritatea publică administrativă, responsabilă cu gestionarea și controlul cheltuielilor menționate la art. 7, iar art. 7 la rândul său reglementează cheltuielile finanțate din FNDAMR.</p>
62.	<p>Articolul 32. Protejarea intereselor financiare</p> <p>....</p> <p>(8) Reclamațiile referitoare la gestionarea FNDAMR se examinează în conformitate cu</p>	<p>Direcția generală juridică a Secretariatului Parlamentului</p>	<p><i>La art.32:</i></p> <p><i>la alin.(8)</i> cuvântul "Reclamațiile" se va substitui cu cuvântul "Petițiile", conform noțiunii definite la art.9 alin.(1) din Codul administrativ la care se face trimitere în text.</p>	<p>Se acceptă.</p>

1	2	3	4	5
	Codul administrativ al Republicii Moldova nr. 116/2018.			
63.	<p>Articolul 33. Norme referitoare la controalele care trebuie efectuate</p> <p>(1) Sistemul de gestionare ...</p> <p>(2) Controalele sunt efectuate la nivelul necesar pentru o gestionare eficace a riscurilor la adresa intereselor financiare ale statului. Autoritatea competentă își selectează eșantionul de control din întreaga populație de solicitanți, incluzând, după caz, o parte aleatorie și o parte selectată pe baza analizei riscurilor.</p>	<p>Direcția generală juridică a Secretariatului Parlamentului</p>	<p><i>La art.33:</i></p> <p>- <i>la alin.(2)</i>, urmează a se concretiza care este autoritatea competentă de efectuare a controalelor, în scopul asigurării unui grad de precizie juridică și redacțională și respectării principiului securității juridice. Cuvintele "întreaga populație de solicitanți" propunem să fie substituite cu cuvintele "numărul total de beneficiari";</p>	<p>Se acceptă parțial.</p> <p>Cuvintele „Autoritatea competentă” se substituie cu cuvintele „Agenția de plăți”.</p>
64.	<p>Articolul 33. Norme referitoare la controalele care trebuie efectuate</p> <p>(1) Sistemul de gestionare ...</p> <p>(2) Controalele sunt efectuate ...</p> <p>(3) Guvernul adoptă normele necesare pentru aplicarea uniformă a prezentului articol, în special:</p> <p>a) în ceea ce privește sectorul vitivinicol, norme privind măsurarea suprafețelor, controalele, precum și normele care reglementează procedurile financiare specifice pentru eficientizarea controalelor;</p> <p>b) testele și metodele care urmează să fie aplicate în vederea stabilirii eligibilității</p>	<p>Direcția generală juridică a Secretariatului Parlamentului</p>	<p><i>La art.33:</i></p> <p><i>alin.(3)</i>, la fel, necesită a fi revăzut sub aspect stilistic și redacțional, ținând cont de uzanțele tehnico-juridice și redacționale aplicate normelor de dispoziție privind adoptarea de către Guvern a actelor normative de reglementare a modului de aplicare a legii pentru diferite categorii de subiecți.</p>	<p>Se va ține cont în procesul de redactare.</p>

1	2	3	4	5
	<p>produselor pentru intervenție publică și depozitare privată, precum și utilizarea procedurilor de achiziții atât pentru intervenția publică, cât și pentru depozitarea privată.</p>			
65.	<p>Articolul 34. Clauza de eludare</p> <p>Nu se acordă niciun avantaj persoanelor fizice sau juridice în privința cărora s-a stabilit că au fost create în mod artificial condițiile necesare în vederea obținerii acelor avantaje, contrar obiectivelor legislației respective.</p>	<p>Direcția generală juridică a Secretariatului Parlamentului</p>	<p><i>La art.34</i>, norma de reglementare urmează a fi revăzută și concretizată prin specificarea actului administrativ și a autorității competente avute în vedere, precum și a categoriei de avantaj care nu se acordă urmare "creării în mod artificial a condițiilor necesare". Acțiunile întreprinse de subiecți cu scop de însușire ilicită sau delapidare a mijloacelor fondului sunt pasibile de răspundere contravențională sau penală și urmează a fi exprimate cu utilizarea limbajului specific domeniilor respective.</p>	<p>Nu se susține.</p> <p>Potrivit autorilor, cazuri de creare a condițiilor în mod artificial pot fi în așa un număr încât va fi imposibil de conceptualizat și de le cuprins în anumite criterii obiective și care să garanteze că anumite cazuri nu au fost lăsate în afara sferei reglementărilor.</p>
66.	<p>Articolul 35. Compatibilitatea intervențiilor în scopul controalelor în sectorul vitivinicol</p> <p>Procedurile administrative și de control aplicate intervențiilor din sectorul vitivinicol sunt compatibile cu sistemul integrat de administrare și control în ceea ce privește:</p> <p>a) sistemele de identificare a parcelelor agricole;</p> <p>b) controalele.</p>	<p>Direcția generală juridică a Secretariatului Parlamentului</p>	<p><i>La art.35</i>, urmează a se explica suplimentar necesitatea evidențierii domeniului de control în sectorul vitivinicol din întreg spectrul de reglementare, în scopul înțelegerii necesității și oportunității normelor. Această obiecție este valabilă și pentru art.36 alin.(3) care dublează norma art.35, însă, nu o clarifică. Cuvintele "în măsura în care este necesar", permit tălmăciri diferite, inclusiv în partea ce ține de utilizarea sistemului integrat pentru gestionarea intervențiilor din sectorul vitivinicol. În redacția propusă, sensul normei</p>	<p>Se ia act de observație.</p>

1	2	3	4	5
67.	<p>Articolul 39. Domeniul de aplicare</p> <p>(1) Prezentă secțiune ...</p> <p>(2) Prezentul capitol nu se aplică intervențiilor bazate pe tipurile de intervenții în anumite sectoare menționate în art. 21.</p> <p>(3) Autoritatea de management poate adopta o listă a intervențiilor care, din cauza modului în care au fost concepute și a cerințelor de control, nu sunt adecvate pentru controale ex post suplimentare sub forma verificării documentelor comerciale și, prin urmare, nu fac obiectul acestei verificări în temeiul prezentului capitol.</p>	<p>Direcția generală juridică a Secretariatului Parlamentului</p>	<p>juridice poate fi diferit de scopul inițial atribuit de autori și urmează a fi examinat suplimentar.</p> <p><i>La art.39:</i></p> <p>- <i>alin.(3)</i> conține o normă cu caracter discreționar care conferă dreptul autorității de management de a adopta liste a intervențiilor care nu sunt adecvate pentru controale ex-post suplimentare sub forma verificării documentelor comerciale. Criteriile de determinare în ce măsură sunt adecvate intervențiile pentru a fi exceptate de la control urmează a fi stabilite prin lege;</p>	<p>Nu se susține</p> <p>Aceste criterii vor fi indicate în motivarea actului autorității de management la emiterea listei intervențiilor menționate.</p>
68.	<p>Articolul 38. Păstrarea și partajarea datelor...</p> <p>(5) Beneficiarii au acces la toate datele relevante care îi privesc, referitoare la terenurile pe care le utilizează sau intenționează să le utilizeze, pentru a le permite acestora să depună cereri corecte.</p>	<p>Direcția generală juridică a Secretariatului Parlamentului</p>	<p><i>Art. 38</i></p> <p>- <i>la alin.(5)</i>, norma în partea ce ține de dreptul de acces al beneficiarului la informațiile referitoare la <i>terenurile pe care intenționează să le utilizeze</i>, urmează a fi concretizată, întru evitarea unor tălmăciri diferite privind apartenența terenurilor altor subiecți de drept la momentul solicitării informației. Urmează a se concretiza cine determină care informații sunt relevante a fi prezentate unei persoane terțe și în ce măsură acestea le privesc.</p>	<p>Se ia act de obiecție.</p> <p>Art. 38 Alineatul (5) recunoaște dreptul beneficiarului de a avea acces la informația necesară pentru a putea depune cereri corecte. Cum ar fi de exemplu: numărul cadastral sau coordonatele terenului, etc. Or, în lipsa indicării acestor date, sistemul de</p>

1	2	3	4	5
69.	<p>Articolul 40. Organizarea verificărilor tranzacțiilor</p> <p>(1) Documentele comerciale ale întreprinderilor sunt verificate în mod sistematic, ținând cont de caracterul tranzacțiilor supuse verificării. Selectarea întreprinderilor în scopul verificării trebuie să garanteze în cel mai înalt grad eficacitatea măsurilor de prevenire și detectare a neregulilor. Selecția ține cont, între altele, de importanța financiară a întreprinderilor în cadrul sistemului respectiv și de alți factori de risc.</p> <p>(2) În cazurile corespunzătoare, verificarea prevăzută la alin. (1) este extinsă la persoanele fizice și juridice cu care sunt asociate întreprinderile, precum și la alte persoane fizice sau juridice relevante pentru realizarea controalelor încrucișate prevăzute la art. 41.</p> <p>(3) Subdiviziunile din cadrul Agenției de plăți responsabile cu aplicarea prezentului capitol sunt organizate în așa fel încât să fie independente de subdiviziunile responsabile cu plățile și cu controalele desfășurate înaintea efectuării plăților.</p> <p>(4) Întreprinderile în cazul cărora suma încasărilor sau a plăților a fost mai mică de 500 000 lei sunt supuse verificării în conformitate cu prezentul capitol numai din motive specifice care</p>	<p>Direcția generală juridică a Secretariatului Parlamentului</p>	<p>La art.40, urmează a se examina concordanța normelor prevăzute cu prevederile cadrului normativ în domeniul reglementării activității de întreprinzător și cu principiile de bază în domeniu. La alin.(2) urmează a se concretiza categoriile de subiecți care se atribuie la persoane asociate și care se atribuie la persoane fizice și juridice relevante pentru realizarea controalelor încrucișate.</p>	<p>depunere a cererilor nu va accepta cererea.</p> <p>Se ia act de obiectie.</p> <p>Autorii menționează că verificările reglementate au drept scop depistarea simulării unor operațiuni economice. Astfel, prin întreprinderi asociate urmează a se înțelege o situație de fapt, dar nu juridică de asociere, întrucât acestea nu au interesul să creeze o asociere juridică pentru a simplifica Agenției să identifice legătura lor economică. Caracterul de persoană asociată se va contura prin analiza și constatarea anumitor acțiuni concertate.</p>

1	2	3	4	5
	<p>trebuie indicate în planurile de control anuale menționate la art. 42 alin. (1).</p>			
70.	<p>Articolul 41. Controale încrucișate</p> <p>(1) Exactitatea datelor primare supuse verificării se stabilește prin mai multe controale încrucișate care includ, atunci când este cazul, documentele comerciale ale unor terți, în funcție de nivelul de risc prezentat, verificările cuprinzând:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) comparații cu documentele comerciale ale furnizorilor, ale clienților, ale transportatorilor și ale altor terți; b) atunci când este cazul, controlul fizic al cantității și naturii stocurilor; c) comparații cu înregistrările fluxurilor financiare care precedă sau urmează tranzacțiile efectuate în cadrul sistemului de finanțare din FNDAMR; d) controale, în ceea ce privește evidența contabilă sau înregistrările operațiunilor financiare, care reflectă, la data verificării, acuratețea documentelor pe care le deține Agenția de plăți ca dovadă a plății ajutorului către beneficiar. <p>(2) În cazurile în care întreprinderile sunt obligate să țină o contabilitate specifică a stocurilor, verificarea respectivei contabilități include, în cazurile corespunzătoare, confruntarea acestora cu documentele comerciale</p>	<p>Direcția generală juridică a Secretariatului Parlamentului</p>	<p>La art.41 alin.(1) și (2) cuvintele "atunci când este cazul" și la alin.(2) cuvintele "în cazurile corespunzătoare", urmează a fi omise din text, ca fiind de prisos și având caracter discreționar și coruptibil.</p>	<p>Nu se acceptă. Potrivit autorilor: Controalele încrucișate se vor efectua în funcție de nivelul de risc și nu pentru toate tranzacțiile. Totodată, Codul administrativ, recunoaște autorităților un drept discreționar, exercitarea căruia se face în conformitate cu art. 137 din cod..</p>

1	2	3	4	5
	și, dacă este cazul, cu cantitățile aflate efectiv în stoc.			
71.	<p>Articolul 42. Planificarea și raportarea controalelor</p> <p>(1) Agenția de plăți elaborează planuri de control în vederea verificărilor care urmează să fie efectuate în temeiul art. 40 pe parcursul următoarei perioade de verificare.</p>	<p>Direcția generală juridică a Secretariatului Parlamentului</p>	<p><i>La art.42:</i></p> <p>- <i>la alin.(1)</i> urmează a se concretiza că controalele vor fi efectuate în conformitate cu prevederile Legii nr.131/2012 privind controlul de stat, în scop de rigoare juridică;</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>Precizăm că controalele la care se referă Capitolul dat nu are legătură cu controalele reglementate de Legea nr. 131/2012, deoarece acestea vizează verificarea de către AIPA a modului de utilizare a banilor acordați beneficiarilor din FNDAMR și atingere a obiectivelor politicii agricole. Mai mult ca atât, scopul Legii nr. 131/ 2012 vizează controlul de stat asupra activității de întreprinzător, iar controalele efectuate de AIPA vizează respectarea cerințelor de acordare a sprijinului financiar.</p>
72.	<p>Articolul 42. Planificarea și raportarea controalelor</p> <p>(1) Agenția de plăți...</p>	<p>Direcția generală juridică a Secretariatului Parlamentului</p>	<p><i>La art.42:</i></p> <p><i>alin.(2) lit.b)</i> urmează a se concretiza până la ce dată, în ce termen se prezintă și se publică raportul.</p>	<p>Nu se susține.</p> <p>În opinia autorilor, reglementarea datei publicării raportului reprezintă un aspect</p>

1	<p>2</p> <p>În fiecare an, Agenția de plăți transmite autorității de management spre aprobare:</p> <p>a) planul de control menționat la alin. (1) și specifică numărul de întreprinderi care urmează să fie supuse verificărilor și divizarea acestora pe sectoare, în funcție de cuantumul aferente;</p> <p>b) un raport detaliat privind aplicarea prezentului capitol în perioada de verificare precedentă.</p>	3	4	<p>5</p> <p>minor, care nu ține de nivelul Legii. Or, de publicarea acestui raport nu este legată nașterea, modificarea sau stingerea unor drepturi ale beneficiarului care ar justifica reglementarea prin Lege.</p>
73.	<p>Articolul 48. Sistemul de control aferent condiționalității sociale</p> <p>(1) Autoritatea de management instituie un sistem care prevede aplicarea de sancțiuni administrative fermierilor și altor beneficiari care primesc plăți directe și plăți conform art. 22 alin. (1) lit. a).</p> <p>(2) În acest scop, se utilizează sistemele aplicabile de control și de asigurare a respectării normelor din domeniul legislației sociale și în materie de ocupare a forței de muncă, precum și standardele de muncă aplicabile pentru a garanta că fermierii și alți beneficiari de sprijin, respectă obligațiile prevăzute de legislația socială și de ocupare a forței de muncă și a standardelor de muncă.</p>	<p> Direcția generală juridică a Secretariatului Parlamentului</p>	<p><i>La art.48 alin.(2), norma de reglementare nu este clară și urmează a se concretiza dacă se are în vedere că Autoritatea de management are acces la sistemele de control al altor autorități publice precum Serviciul fiscal de Stat și Casa Națională de Asigurări Sociale în scopul efectuării verificării conform capitolului, cu stabilirea limitelor de acces, după caz.</i></p> <p>Totodată, urmează a se reglementa schimbul de informații și/sau accesul altor autorități, instituții publice la sistemele gestionate de Autoritatea de management și Agenția de plăți.</p>	<p>Nu se susține.</p> <p>Norma dată urmează a fi analizată prin prisma articolului 49.</p> <p>Or, nu autoritatea de management are acces la sistemele de control, aceasta doar instituie sistemul de aplicare a sancțiunilor.</p> <p>Informația cu privire la respectarea de către fermier a legislației din domeniul social și de ocupare a forței de muncă va fi comunicată AIPA de către autoritățile de control (cum ar fi Inspectoratul de stat al</p>

1	2	3	4	5
				Muncii) pentru a decide aplicarea sancțiunii, care se materializează prin reducerea sau excluderea sprijimului financiar, după cum este reglementat la art. 50.
74.	<p>Articolul 50. Aplicarea și calcularea sancțiunilor administrative</p>	<p>Direcția generală juridică a Secretariatului Parlamentului</p>	<p><i>La art.50</i>, denumirea articolului se va completa cu cuvântul "sociale", în contextul reglementărilor Secțiunii a 5-a.</p>	<p>Nu se acceptă, Sancțiunile nu au caracter social. Acestea constau în reducerea cuantumului plăților sau excluderea de la plăți din FNDAMR</p>
75.	<p>Articolul 66. Dispoziții tranzitorii</p> <p>(7) La data intrării în vigoare a prezentei legi, art. 12, art. 15, art. 16 lit. a) și c)-e), art. 17, art. 19-21, art. 25 alin. (4) și art. 31 din Legea nr. 71/2023 cu privire la subvenționarea în agricultură și mediul rural (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2023, nr. 134-137, art. 209), cu modificările ulterioare, se abrogă, iar art. 18 se abrogă la 1 ianuarie 2027.</p> <p>(8) Legea nr. 71/2023 cu privire la subvenționarea în agricultură și mediul rural (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2023, nr. 134-137, art. 209), cu modificările ulterioare, se abrogă la 31 decembrie 2031.</p>	<p>Direcția generală juridică a Secretariatului Parlamentului</p>	<p><i>La art.66:</i></p> <p>- la alin.(1) și alin.(2), în contextul normelor juridice de abrogare treptată a prevederilor Legii nr.71/2023, din punct de vedere tehnico-juridic, observăm riscul creării unui vid legislativ referitor la reglementarea activității propriu-zise a Agenției de plăți, precum și de gestionare a FNDAMR, care în prezent sunt reglementate de Legea nr.71/2023. Proiectul de lege urmează să prevadă adoptarea unui act normativ de reglementare a activității Agenției de plăți până la data abrogării;</p>	<p>Se ia act de obiecție. Articolul 14 care reglementează atribuțiile AIPA vor continua să se aplice până la 31 decembrie 2031.</p>

1	2	3	4	5
76.	<p>(3) Legea nr. 71/2023 cu privire la subvenționarea în agricultură și mediul rural continuă să se aplice:</p> <p>e) cererilor de subvenționare a proiectelor investiționale inițiate în anul 2024 și finalizate nu mai târziu de anul 2026, în domeniile de intervenție ale formei de subvenționare prevăzute la art. 18;</p> <p>f) prin derogare de la lit. a), cererilor de subvenționare a cheltuielilor efectuate în rate pentru tehnica și utilajul agricol, stinse în anul 2024 sau care devin scadente nu mai târziu de anul 2026;</p> <p>g) cererilor de subvenționare a cheltuielilor efectuate în etape sau avans, în cadrul proiectelor investiționale depuse la Agenția de plăți până în anul 2024 și care devin scadente în anul 2026, conform domeniilor de intervenție ale formelor de subvenționare prevăzute la art. 17 și 19;</p> <p>h) procedurilor administrative nefinalizate în temeiul lit. a)-c), actelor administrative individuale în proces de executare, emise în temeiul Legii nr. 71/2023 și procedurii de monitorizare postachitare.</p>	<p>Direcția generală juridică a Secretariatului Parlamentului</p>	<p>- la alin.(3) urmează a se prevedea expres caracterul normei <i>de derogare</i> de la prevederile alin.(2) al art.66. Totodată, constatăm adoptarea unor norme tranzitorii care permit acțiunea ultraactivă a actului normativ abrogat. Aspectul dat urmează a fi examinat prin prisma prevederilor art.73 din Legea nr.100/2017, care stabilește condițiile în care actele normative pot ultraactiva, în mod excepțional.</p>	<p>Se ia act de obiecție. Articolul 73 alineatul (3) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative stabilește că „Actul normativ produce efecte doar cât este în vigoare și, de regulă, nu poate fi retroactiv sau ultraactiv.”, iar alineatul (5) precizează că „Actele normative pot ultraactiva, în mod excepțional, dacă acest lucru este prevăzut expres de noul act normativ.” În speță, articolul 66 alineatul (3) reprezintă un caz excepțional și expres prevăzut de actul normativ. Caracterul excepțional este dictat de voința de a nu afecta fermierii care în baza legii vechi au efectuat investiții și dispun de dreptul de a</p>

1	2	3	4	5
77.	Prezenta lege intră în vigoare la data de 1 ianuarie 2025, cu excepția...	Direcția generală juridică a Secretariatului Parlamentului	<p><i>La art.67 alin.(1), data intrării în vigoare a legii urmează a fi revăzută, deoarece a fost depășită și nu poate avea caracter retroactiv, conform prevederilor art.73 alin.(3) din Legea nr.100/2017.</i></p>	<p>primi sprijin din partea statului.</p> <p>Se acceptă. Data intrării în vigoare se modifică cu „1 ianuarie 2026”.</p>
78.		Asociația Producătorilor și Exportatorilor de Fructe	<p>OBIECȚII DE ORDIN GENERAL</p> <p>Proiectul de legea conține sigla "UE" , adică este elaborat în scopul armonizării legislației naționale cu legislația Uniunii Europene. Atragem atenția că Regulamentele UE 2021/2115 al Parlamentului European și al Consiliului din 2 decembrie 2021 de stabilire a normelor privind sprijinul pentru planurile strategice care urmează a fi elaborate de statele membre în cadrul politicii agricole comune, cât și Regulamentul (UE) 2021/2116 al Parlamentului European și al Consiliului din 2 decembrie 2021 privind finanțarea, gestionarea și monitorizarea politicii agricole comune sunt obligatorii celor 27 de țări membre a UE pe teritoriul cărora funcționează regulile Politicii Agricole Comune (PAC). Este absolut firesc pentru Republica Moldova – atât pentru autorități cât și pentru fermieri să tindă să-și ajusteze politicile, tehnologiile la tendințele acestei piețe comune. Doar că prin transpunerea unor articole și norme din aceste regulamente UE și adoptarea unei</p>	<p>Se ia act de obiecție.</p> <p>Intrarea în vigoare se propune a fi 01 ianuarie 2026.</p>

1		3	4	5
			<p>legi în sensul armonizării cadrului nostru legal la PAC nu este nici pe departe suficient, fără resursele necesare – financiare, informaționale/de cunoștințe, administrative, tehnice etc.</p> <p>Este cunoscut faptul că la nivelul UE, PAC este finanțată din două mari fonduri - Fondul european de garantare agricolă (FEGA) și Fondul European Agricol și pentru Dezvoltarea Rurală, fiecarei țări membră a UE revenindu-i o parte din aceste fonduri, în dependență de ponderea sectorului agroindustrial în PIB-ul țării și gradul de dezvoltare a mediului rural din aceste țări. Astfel, toate țările membre își dezvoltă/ajustează politicile ținând cont de interesele producătorilor autohtoni, corelate și cu PAC, iar pentru implementarea acestor politici beneficiază de fonduri fie prin plăți directe, măsuri de piață sau măsuri de dezvoltare rurală.</p> <p><i>Drept concluzie, teza precum că prin acest proiect de lege se vor deschide noi oportunități de accesare a fondurilor europene este una eronată la etapa actuală, creând-se impresia că autoritățile inconștient își îngreunează activitatea și o împovărează și pe fermierului. Mai mult, următorul exercițiu bugetar în UE începe în anul 2027, astfel</i></p>	

1		3	4	5
			<p><i>propunerea ca Legea să intre în vigoare la data de 1 ianuarie 2026 este alogică.</i></p> <p>Promovarea unei noi legi fără a ține cont de rezultatele evaluării conformității cadrului legal, în afara proceselor de negociere a aderării la UE, fără lansarea unui Program de pre-aderare similar celor SAPARD/IPARD reprezintă o acțiune, care comportă numeroase riscuri – muncă inutilă și o serie de bariere/dificultăți în procesul accesării subvențiilor.</p> <p>Horticultorii noștri abia încep să se conformeze noilor prevederi stabilite în Legea nr. 71/2023, chiar dacă Legea în mare parte nu s-a schimbat, dar într-o abordare atât de nouă, cu terminologie necunoscută, cum prevede proiectul de lege prezentat spre examinare, cu siguranță va face și mai dificil procesul de accesare și în final la pierderea încrederii fermierilor în politicile de subvenționare. Practicile UE arată că orice regulament care vizează PAC, sau de exemplu politicile „Pactul Verde”, Strategia „de la Fermă la Furculiță”, până la implementare, au parcurs un drum de 24 de luni de discuții și dezbateri la toate nivelurile până la intrarea în vigoare.</p>	
79.	Asociația Producătorilor și		<i>OBIECTII SPECIFICE</i>	Se ia act de obiecție.

1	2	3	4	5
		Exportatorilor de Fructe	Constatăm că proiectul de lege impune o serie de modificări și cerințe care ar putea afecta în mod disproporționat fermierii din țară. În special, cerințele administrative, complexitatea accesării finanțării din FNDAMR și implementarea derogărilor în cazuri de urgență pot pune presiune pe fermieri, îngreunându-le activitatea economică și, mai ales planurile investiționale.	
80.	<p>Articolul 2. Obiective generale</p> <p>În conformitate cu obiectivele politicii agricole, cu obiectivul de a menține funcționarea pieței și condiții de concurență echitabile între fermierii, sprijinul acordat din FNDAMR vizează îmbunătățirea în continuare a dezvoltării durabile a agriculturii, a sectorului alimentar și a zonelor rurale și contribuie la îndeplinirea următoarelor obiective generale în domeniul economic, în domeniul mediului și în domeniul social:</p>	Asociația Producătorilor și Exportatorilor de Fructe	<p>Astfel, în cele ce urmează vom expune cele mai importante bariere impuse fermierilor, în cazul adoptării proiectului de lege în redacția actuală:</p> <p><i>Capitolul I</i></p> <p>DOMENIU DE REGLEMENTARE, DEFINIȚII ȘI DEROGĂRI</p> <p><i>Articolul 2. Obiective generale</i></p> <p>Solicităm completarea articolului nr. 2 cu 2 obiective generale noi și importante:</p> <p>e) dezvoltarea și modernizarea infrastructurii de irigare pentru a asigura accesul echitabil și durabil la apă pentru agricultură din toate sursele posibile, sporind astfel productivitatea și reziliența fermierilor la schimbările climatice;</p> <p>f) consolidarea capacității de răspuns la dezastrele naturale, inclusiv prin</p>	<p>Nu se susține.</p> <p>Potrivit autorilor: obiectivul general trebuie să cuprindă scopul final al intervenției în domeniul economic, domeniul social, domeniul de mediu. Astfel, ambele propuneri se regăsesc la obiectivul general în redacția actuală a proiectului de lege la art. 2, lit. a) ”promovarea unui sector agricol inteligent, competitiv, rezilient și diversificat care să asigure</p>

1	2	3	4	5
			<p>implementarea de măsuri de prevenție, atenuare a riscurilor și compensare a pierderilor, pentru a proteja fermierii și producția agricolă de efectele negative ale evenimentelor climatice extreme.</p>	<p>securitatea alimentară pe termen lung”.</p> <p>Mai mult, în art. 22 lit a) și lit. b) din proiectul de lege este stipulat express că angajamente în materie de mediu, de climă și investiții în irigații sunt tipurile de intervenție pentru care se va acorda sprijinul financiar, iar plafonul și condițiile specifice pentru acordarea acestui sprijin vor fi incluse în Programul Strategic al Politicii Agricole (PSPA).</p>
<p>81.</p>	<p>Articolul 4. Noțiuni</p> <p>În sensul prezentei legi, se aplică următoarele noțiuni:</p> <p>-----</p> <p><i>fenomen meteorologic și hidrologic periculos</i></p> <p>– condiții meteorologice cum ar fi gerul, grindina, gheața, ploaia sau seceta care distrug mai mult de 30 % din producția medie anuală fermierului dat în perioada de trei ani anterioară sau într-o</p>	<p>Asociația Producătorilor Exportatorilor Fructe</p>	<p><i>Articolul 4 – Noțiuni</i></p> <p>Legea introduce definiții pentru „fenomen meteorologic și hidrologic periculos - gerul, grindina, gheața, ploaia sau seceta”. Fiindcă noțiunea enumeră doar câteva fenomene, dar exclude alte evenimente meteo nefaste ce afectează fermierii, cum ar fi arșița, inundațiile, furtunile, înghețurile tardive de primăvară și timpurii de toamnă, solicităm completarea șirului de fenomene descrise cu sintagma „și</p>	<p>Nu se susține.</p> <p>Potrivit autorilor: expresia „cum ar fi” indică că enumerarea care urmează reprezintă exemple și nu se reduce doar la cele enumerate în textul definiției.</p> <p>În parte ce ține de mediile propuse, nu se</p>

1	2	3	4	5
82.			<p>altele” și substituirea expresiei „distrug mai mult de 30 % din producția medie anuală a fermierului dat în perioada de trei ani anterioară sau într-o perioadă medie de trei ani bazată pe o perioadă de cinci ani anterioară” cu sintagma „distrug mai mult de 30% din producția medie anuală a fermierului dat în perioada de cinci ani anterioară sau într-o perioadă medie de cinci ani bazată pe o perioadă de zece ani anterioară”.</p> <p>Solicităm includerea noțiunii de „Plată directă decuplată”.</p> <p>În contextul facilitării accesului la finanțare pentru fermieri și al reducerii costurilor asociate creditelor agricole, plățile directe decuplate pot fi utilizate pentru a acoperi parțial sau integral dobânzile aferente creditelor contractate de fermieri pentru realizarea de investiții în sectorul horticola. Spre deosebire de plățile cuplate, care sunt condiționate de un anumit nivel de producție sau de apartenența la un anumit sector, plățile directe decuplate sunt oferite fermierilor fără aceste restricții, permițându-le să ia decizii economice bazate pe semnalațiile pieței și pe necesitățile specifice ale exploatației lor.</p> <p>Utilizarea plăților decuplate pentru acoperirea dobânzilor are scopul de a sprijini</p>	<p>acceptă întrucât colectarea și păstrarea datelor pe o perioadă de 10 ani ridică costuri de gestionare atât pentru autorități cât și pentru fermieri.</p> <p>Nu se susține.</p> <p>Autorii nu susțin respectivele propuneri.</p>

1	2	3	4	5
			<p>veniturile fermierilor și de a le facilita accesul la capital, fără a distorsiona piața și influența deciziile de producție.</p> <p>Solicităm includerea noțiunii de „Asociație de profil agricol” pentru a asigura acces echitabil la suportul oferit tuturor formelor asociative.</p>	
83.	<p>Articolul 7. Destinația cheltuielilor din FNDAMR</p> <p>(1) FNDAMR finanțează următoarele cheltuieli:</p> <p>-----</p> <p>h) cheltuielile de administrare și personal pentru: funcționarea grupurilor de acțiune locală și implementarea strategiilor de dezvoltare locală în cadrul inițiativei LEADER; organizațiilor de producători, în particular către grupuri de producători; Camerelor Agricole; Oficiului Național al Viei și Vinului;</p>	Asociația Producătorilor și Exportatorilor Fructe	<p><i>Articolul 7. Destinația cheltuielilor din FNDAMR</i></p> <p>Solicităm completarea articolului 7, lit. h), conform redacției (textul cu Bold inclus):</p> <p>FNDAMR finanțează următoarele cheltuieli: h) cheltuielile de administrare și personal pentru: funcționarea grupurilor de acțiune locală și implementarea strategiilor de dezvoltare locală în cadrul inițiativei LEADER; organizațiilor de producători, în particular către grupuri de producători; organizațiilor de profil agricol, Camerelor Agricole; Oficiului Național al Viei și Vinului, Oficiului Horticol;</p>	<p>Se acceptă parțial.</p> <p>Art. 7, lit. h) se completează cu cuvintele „Oficiului Horticol”.</p>
84.	<p>Articolul 8. Eligibilitatea cheltuielilor</p> <p>(1) Guvernul stabilește cerințele de bază privind cheltuielile eligibile, precum data de începere a eligibilității costurilor suportate de beneficiar.</p>	Asociația Producătorilor și Exportatorilor de Fructe	<p><i>Articolul 8 - Eligibilitatea cheltuielilor</i></p> <p>Articolul impune criterii stricte de eligibilitate care pot exclude mulți fermieri din accesarea sprijinului. Mai mult, conform literei a) Guvernul are autoritatea de a stabili ce cheltuieli sunt considerate</p>	<p>Nu se susține.</p> <p>Autorul nu susține respectivelor propuneri.</p>

1	<p>2</p> <p>(2) În cazul unor măsuri de urgență ca urmare a unor dezastre naturale, a unor evenimente catastrofale, a unor fenomene meteorologice și hidrologice periculoase sau a unei schimbări semnificative și bruște a condițiilor socioeconomice, cheltuielile finanțate din FNDAMR pot deveni eligibile de la data producerii evenimentului.</p> <p>(3) Operațiunile nu sunt eligibile pentru sprijin dacă:</p> <p>a) au fost finalizate în mod fizic sau au fost puse în aplicare integral înainte de aprobarea proiectului de către Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură (în continuare – Agenție de plăți), indiferent dacă au fost efectuate sau nu toate plățile aferente, pentru tipurile de intervenții prevăzute la art. 21 și art. 22 alin. (1) lit. b)-e) și g);</p> <p>b) au fost efectuate de persoane juridice ai căror fondatori, acționari, asociați, administratori, beneficiari efectivi sunt înregistrați ori își au reședința în jurisdicția care nu implementează standarde internaționale de transparență.</p> <p>(4) Contribuțiile în natură și costurile de amortizare pot fi eligibile pentru sprijin din FNDAMR, în condițiile stabilite de Guvern.</p>	3	<p>4</p> <p>eligibile pentru sprijin financiar, ceea ce poate duce la o lipsă de transparență și predictibilitate pentru fermieri. Această incertitudine poate descuraja investițiile, deoarece producătorii nu pot anticipa care cheltuieli vor fi acoperite.</p> <p>Art. 8, Alin. (3) lit. a) stipulează că operațiunile finalizate înainte de depunerea cererii de sprijin nu sunt eligibile. Aceasta înseamnă că fermierii care finalizează proiecte sau achiziții necesare înainte de a solicita ajutoare vor fi excluși de la sprijinul financiar, punându-i într-o situație dificilă, mai ales în cazul în care au nevoie urgentă de resurse.</p> <p>Astfel, solicităm excluderea sintagmei „indiferent dacă au fost efectuate sau nu toate plățile aferente, pentru tipurile de intervenții prevăzute la art. 21 și art. 22 alin. (1) lit. b)-e) și g)”. Vă rugăm să aduceți clarificări la Art. 8, alin. (3), lit. b):</p> <p>(3) Operațiunile nu sunt eligibile pentru sprijin dacă:</p> <p>b) au fost efectuate de persoane juridice ai căror fondatori, acționari, asociați, administratori, beneficiari efectivi sunt înregistrați ori își au reședința în jurisdicții</p>	5
---	---	---	---	---

1	<p>2</p> <p>(5) În perioada de implementare a PSPA, solicitantul este eligibil de a beneficia de sprijin financiar pentru cel mult două proiecte în cadrul unei intervenții, cu excepția intervențiilor pentru plățile directe și intervențiile concepute în temeiul art. 22 alin. (1) lit. a), f), g) – pentru inițiativa LEADER, și h).</p>	3	<p>4</p> <p>care nu implementează standarde internaționale de transparență.</p> <p>Mentionăm că cerința pare echitabilă, având în vedere scopul legitim de a preveni utilizarea abuzivă a fondurilor publice. Cu toate acestea, pentru a asigura aplicarea corectă și nediscriminatorie a acestei cerințe, ar fi necesară informarea fermierilor despre jurisdicțiile care nu implementează standardele internaționale de transparență și să se asigure un proces de apel echitabil și transparent pentru solicitanții care consideră că au fost excluși în mod incorect de la sprijin.</p>	5
85.	<p>Articolul 9. Eligibilitatea cheltuielilor efectuate de către Agenția de plăți</p>	<p>Asociația Producătorilor și</p>	<p>Articolul 9 - Eligibilitatea cheltuielilor efectuate de Agenția de Plăți</p>	<p>Se ia act de obiectie. Cerința de „raportare” trebuie înțeleasă în</p>

1	<p>2</p> <p>(1) Cheltuielile menționate la art. 7 pot fi finanțate numai dacă au fost efectuate de Agenția de plăți și în cazul în care:</p> <p>1) au fost efectuate în conformitate cu normele aplicabile; sau</p> <p>2) în ceea ce privește tipurile de intervenții prevăzute de prezenta lege:</p> <p>a) corespund unei realizări raportate; și</p> <p>b) au fost efectuate în conformitate cu sistemele de guvernanță aplicabile, fără a include condițiile de eligibilitate pentru beneficiarii individuali prevăzute în PSPA relevant.</p> <p>(2) Alin. (1) pct. 2) lit. a) nu se aplică avansurilor plătite beneficiarilor în cadrul tipurilor de intervenții menționate de prezenta lege.</p>	<p>3</p> <p>Exportatorilor de Fructe</p>	<p>4</p> <p>Cheltuielile finanțate din FNDAMR trebuie să respecte normele aplicabile și să corespundă unei realizări raportate. Complexitatea conformității va fi o povară suplimentară pentru fermieri, în special pentru cei mici, care pot avea dificultăți în îndeplinirea cerințelor administrative de raportare.</p>	<p>5</p> <p>sensul prezentării probelor efectuării cheltuielilor, nu în sensul întocmirii unor rapoarte (documente) fizice ce ar reflecta acestea cheltuieli.</p>
86.	<p>Articolul 10. Acordarea Agenției de plăți</p> <p>(1) Guvernul desemnează o autoritate de management, responsabilă de:</p> <p>a) acordarea, revizuirea și retragerea acreditării Agenției de plăți;</p> <p>b) îndeplinirea sarcinilor atribuite autorității de management în temeiul prezentului capitol.</p>	<p>Asociația Producătorilor și Exportatorilor de Fructe</p>	<p><i>Capitolul III</i></p> <p>COORDONARE ȘI GUVERNANȚĂ</p> <p><i>Articolul 10 - Acordarea Agenției de Plăți</i></p> <p>Acordarea Agenției de Plăți, însoțită de criterii stricte pentru controlul financiar și gestiunea cheltuielilor agricole, poate bloca accesul fermierilor la subvenții dacă</p>	<p>Se acceptă parțial.</p> <p>Se acceptă extinderea termenului de intrare în vigoare a acestor prevederi la 1 ianuarie 2028.</p> <p>Totodată, în scopul executării prevederilor ce țin de acordarea</p>

1				5
	<p>2) Guvernul aprobă procedura și criteriile de acreditare a Agenției de plăți, care vizează următoarele domenii de bază: mediul intern, activitățile de control, informarea, comunicarea și monitorizarea.</p>		<p>procedurile de acreditare și verificare vor dura mai mult timp decât se anticipează. Menționăm că data intrării în vigoare a acestor prevederi este 1 ianuarie 2027. Astfel, oricare tergiversări ar putea întârzia sau complica procesul de obținere a sprijinului financiar pentru producători în termen util.</p>	<p>5 Agenției de plăți, MAIA are angajamentul de a iniția, în luna iulie curent, procesul de elaborare a proiectului de hotărâre a Guvernului cu privire la aprobarea procedurii și criteriilor de acreditare a Agenției de Intervenție și Plăți pentru Agricultură.</p> <p>În acest sens, va fi transpus Regulamentul delegat (UE) 2022/127*.</p> <p>Tot aici, subliniem faptul că această acțiune de elaborare a proiectului de hotărâre menționat este parte integrată a Programului Național de Aderare a Republicii Moldova la UE (PNA) și se regăsește la Clusterul 5, Capitolul 11 și Agricultură și dezvoltare rurală,</p>

1	2	3	4	5
87.	<p>Articolul 11. Agenția de plăți</p> <p>(1) Agenția de plăți este o autoritate publică administrativă, responsabilă cu gestionarea și controlul cheltuielilor menționate la art. 7. Agenția de plăți poate delega îndeplinirea unor atribuții, cu excepția efectuării plăților.</p> <p>(2) Autoritatea de management menționată la art. 10, acreditează Agenția de plăți, care are o organizare administrativă și un sistem de control intern, care oferă garanții suficiente că plățile sunt legale, corecte și justificate corespunzător. În acest scop, Agenția de plăți îndeplinește condițiile minime de acreditare în ceea ce privește mediul intern, activitățile de control, informarea și comunicarea, precum și monitorizarea.</p> <p>(3) Agenția de plăți gestionează și asigură controlul operațiunilor legate de intervenția publică de care răspunde și poartă responsabilitatea generală în domeniul respectiv.</p> <p>(4) Atunci când Agenția de plăți acreditată nu îndeplinește unul sau mai multe dintre condițiile minime de acreditare menționate la alin. (2), autoritatea de management, retrace acreditarea Agenției de plăți dacă aceasta nu realizează schimbările necesare într-o perioadă de timp care</p>	Asociația Producătorilor și Exportatorilor de Fructe	<p><i>Articolul 11 - Agenția de Plăți</i></p> <p>Agenția de Plăți are responsabilități majore în gestionarea și controlul cheltuielilor, dar delegarea unor sarcini către alte instituții, exceptând plățile, poate adăuga niveluri suplimentare de complexitate. Nu este clar care vor fi criteriile de selectare a instituțiilor către care vor fi delegate sarcinile de administrare a FNDAMR.</p>	Anexa A, nr./o 13, care urmează a fi aprobat de Guvern.
				Se ia act de obiecție..

1	2	3	4	5
88.	<p>urmează a fi determinată de autoritatea de management în funcție de gravitatea problemei.</p> <p>Articolul 12. Organismul de certificare</p> <p>(1) Organismul de certificare este un organism de audit public sau privat, desemnat de către autoritatea de management pentru o perioadă de cel puțin trei ani. Atunci când este un organism de audit privat organismul este selectat prin intermediul unei proceduri de achiziție.</p> <p>(2) Organismul de certificare emite un avis, redactat în conformitate cu standardele de audit acceptate la nivel internațional, care stabilește dacă:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) conturile oferă o imagine fidelă și corectă; 2) sistemele de guvernare existente funcționează în mod corespunzător, cu precădere în ceea ce privește: <ol style="list-style-type: none"> a) Agenția de plăți și autoritatea de management; b) cerințele de bază; c) sistemul de raportare instituit în scopul raportului anual privind performanța; 	Asociația Producătorilor și Exportatorilor de Fructe	<p><i>Articolul 12 - Organismul de certificare</i></p> <p>Solicităm specificarea tipului de audit de conformitate care va fi efectuat, deoarece titlul articolului presupune auditul de certificare, însă criteriile pentru eliberarea avizului corespund cu auditul extern, efectuat pentru stabilirea situațiilor financiare la băncile comerciale și proiectele cu finanțare externă. Concomitent, presupunem că organismul de certificare care se intenționează a fi selectat va fi de nivel internațional, fiindcă pe piața din Republica Moldova nu există multe entități publice și/sau private cu profil de audit care efectuează certificarea instituțiilor publice în temeiul standardelor de audit internaționale. Excepție pentru domeniul privat ar fi cele din Big Four (respectiv reprezentanțele locale ale Deloitte, PricewaterhouseCoopers (PwC), Ernst & Young (EY), KPMG (Klynveld Peat Marwick Goerdeler). Articolul din lege nu menționează dacă rezultatele auditului vor fi făcute publice, ceea ce limitează transparența procesului. Nu este specificat un mecanism clar pentru contestarea selecției organismului de certificare sau a rezultatelor auditului și nu se menționează dacă există o politică de rotație a auditorilor pentru a preveni familiaritatea</p>	<p>Nu se susține.</p> <p>Autorii menționează următoarele:</p> <p><i>Referitor la criteriile minime de eligibilitate pentru organismul de certificare, a modului de transparentizare a procesului de achiziție, a bazei legale aplicabile.</i></p> <p>Potrivit redacției art. 12 alin. (1) din proiectul de lege, organismul de certificare este un organism de audit. Astfel, observăm că prin Legea nr. 271/2017 privind auditul situațiilor financiare au fost puse bazele juridice privind organizarea auditului de către entitățile de audit. Selectarea acestora este</p>

1		3		5
	<p>d) raportarea privind performanța referitoare la indicatorii de realizare și raportarea privind performanța referitoare la indicatorii de rezultat.</p> <p>(3) Organismul de certificare dispune de cunoștințe tehnice de specialitate necesare și este familiarizat cu politica agricolă, este independent din punct de vedere operațional față de Agenția de plăți, precum și față de autoritatea de management care a acreditat Agenția de plăți.</p>		<p>excesivă. Considerăm oportună indicarea sursei de acoperire financiară a contractului de audit (încheiat pentru minimum 3 ani), a criteriilor minime de eligibilitate pentru organismul de certificare, a modului de transparentizare a procesului de achiziție, a bazei legale aplicabile, precum și a componenței numerice și instituționale a comisiei de selecție.</p>	<p>prevăzută în textul proiectului și se va realiza în baza procedurilor de achiziție publică de către autoritatea de management.</p> <p>Referitor la componența numerică și instituțională a comisiei de selecție. Observăm că selecția organismului de certificare se va efectua prin intermediul procedurilor de achiziție. Prin urmare, componența numerică și instituțională este stabilită de Hotărârea Guvernului nr. 10/2021 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la activitatea grupului de lucru în domeniul achizițiilor publice, care prevede posibilitatea includerii și participării</p>

1		3	4	5
				<p>reprezentanților societății civile.</p> <p><i>Referitor la sursa de acoperire financiară a contractului de audit.</i></p> <p>Costurile estimative privind sursele de acoperire urmează a fi incluse în procesul de planificare a cheltuielilor bugetare (CBTM) 2027-2029 care se planifică pentru o perioadă de 3 ani.</p> <p><i>Referitor la „...dacă rezultatele auditului vor fi făcute publice”.</i></p> <p>Informația respectivă va fi publicată în condițiile art. 10 din Legea nr. 148/2023 privind accesul la informațiile de interes public.</p> <p><i>Referitor la „... nu este specificat un mecanism clar pentru</i></p>

1	2	3	4	5
89.	<p>Articolul 13. Autoritatea de management</p> <p>(1) Autoritatea de management este responsabilă de gestionarea și punerea în aplicare a PSPA în mod eficient, eficace și corect, prin:</p> <p>a) elaborarea și adoptarea cadrului normativ de punere în aplicare a PSPA, a prezentei legi și</p>	Asociația Producătorilor și Exportatorilor de Fructe	<p>Articolul 13 - <i>Autoritatea de Management</i></p> <p>Autoritatea de Management este responsabilă pentru gestionarea și punerea în aplicare a Programului strategic al politicii agricole (PSPA), inclusiv prin instituirea unor sisteme electronice complexe pentru gestionarea datelor și monitorizarea performanțelor. Fermierii, în special cei care</p>	<p>contestarea selecției organismului de certificare sau a rezultatelor auditului și nu se menționează dacă există o politică de rotație a auditorilor pentru a preveni familiaritatea excesivă”.</p> <p>Având în vedere că selectarea se va efectua prin intermediul unei proceduri de achiziție, procedura de contestare și examinarea a acestora se va efectua în conformitate cu Legea nr. 131/2015 privind achizițiile publice.</p> <p>Nu se susține.</p> <p>Sistemul electronic pentru gestionarea datelor și monitorizarea performanțelor despre care se menționează la alin. (1) lit. b) este</p>

1	2	3	4	5
	<p>asigurarea monitorizării și evaluării implementării acestora;</p> <p>b) instituirea și operaționalizarea sistemului electronic de informații securizat, în care înregistrează și păstrează informațiile esențiale privind punerea în aplicare a PSPA necesare pentru monitorizare și evaluare, în special a progreselor în atingerea obiectivelor și indicatorilor;</p> <p>c) asigurarea condițiilor juridice, financiare și organizatorice pentru crearea, administrarea, mentenanță și dezvoltarea Sistemului integrat de administrare și control, a Sistemului informațional „Moldova LEADER IT Soft” (MLIS) și a altor sisteme informaționale necesare în procesul de implementare a PSPA;</p> <p>d) aprobarea metodologiei de determinare a prețurilor de referință și publicarea acesteia în Monitorul Oficial al Republicii Moldova;</p> <p>e) aprobarea modalităților și procedurilor pentru controalele care stau la baza declarației de gestiune a Agenției de plăți, precum și privind structura și formatul acestei declarații;</p> <p>f) aprobarea normelor privind respectarea și implementarea condiționalităților;</p> <p>g) delegă unele sarcini către organisme intermediare;</p>		<p>nu au acces la tehnologie sau nu au cunoștințe digitale avansate, pot fi dezavantajați în procesul de aplicare și monitorizare a fondurilor, ceea ce ar putea complica sau îngreuna povara financiară, aceștia fiind nevoiți să achite servicii de consultanță pentru accesarea sprijinului oferit de către stat.</p>	<p>destinat autorității de management care înregistrează și păstrează informațiile esențiale privind punerea în aplicare a PSPA necesare pentru monitorizare și evaluare, în special a progreselor în atingerea obiectivelor și indicatorilor. Acest sistem nu este destinat fermierilor.</p>

1	2	3	4	5
90.	<p>h) prezentarea Guvernului a raportului privind progresul de implementare a PSPA finanțat din FNDAMR, până în data de 31 martie a anului ulterior celui de raportare, și asigurarea publicării acestuia pe pagina web oficială a autorității de management.</p> <p>Articolul 14. Comitetul național de monitorizare</p> <p>(1) Autoritatea de management instituie un comitet național de monitorizare a punerii în aplicare a PSPA, componența căreia trebuie să asigure o reprezentare echilibrată a autorităților publice relevante, inclusiv autorități competente în materie de mediu și de climă; reprezentanți ai sectorului agricol, inclusiv partenerii economici și sociali; organisme relevante care reprezintă societatea civilă și, după caz, organismele responsabile cu promovarea incluziunii sociale, a drepturilor fundamentale, a egalității de gen și a nediscriminării.</p> <p>(2) Comitetul național de monitorizare își desfășoară activitatea în baza Regulamentului de funcționare a acestuia, aprobat de către autoritatea de management.</p> <p>(3) Activitatea desfășurată de către comitetul național de monitorizare este una bazată pe principii voluntare, nu este remunerată și este exercitată în limita programului de muncă.</p>	Asociația Producătorilor și Exportatorilor de Fructe	<p><i>Articolul 14 - Comitetul de monitorizare</i></p> <p>Deși acest comitet include reprezentanți ai sectorului agricol, rugăm includerea în mod expres a sintagmei „asociațiilor de profil agricol” deoarece la elaborarea Legii noi dar și a PSPA 2025-2030 consultarea reprezentanților asociațiilor agricole a fost efectuată în mod selectiv și discriminativ rezultând acte care nu sunt primite pozitiv de sectorul horticol.</p>	<p>Nu se susține.</p> <p>Nu este relevant de a fi stipulat în lege, anume din considerentul că „asociațiile de profil” se regăsesc în categoria „reprezentanți ai sectorului agricol”.</p>

1	2	3	4	5
91.	<p>Articolul 15. Abordarea strategică</p> <p>Îndeplinirea obiectivelor generale și specifice prevăzute la art. 2 și 3 se realizează prin specificarea unor intervenții pe baza tipurilor de intervenții prevăzute în capitolul V, în conformitate cu evaluarea nevoilor și cu cerințele comune prevăzute în prezentul capitol.</p>	Asociația Producătorilor și Exportatorilor de Fructe	<p><i>Capitolul IV</i></p> <p>PRINCIPII GENERALE ȘI CONDIȚIONALITĂȚI</p> <p><i>Articolul 15 - Abordarea strategică</i></p> <p>Se menționează că intervențiile sunt bazate pe o evaluare a nevoilor, dar nu era și nu este clar cine efectuează evaluarea, periodicitatea revizuirilor și cât de bine reflectă abordarea strategică a statului realitățile din teren ale producătorilor agricoli.</p> <p>Amintim că evaluarea nevoilor în procesul de elaborarea a PSPA 2025-2030 nu a fost efectuată în mod transparent și rezonabil rezultând o prioritizare și o clasificare incorecte, care contravine clasificatorului academic a sectoarelor și subsectoarelor agricole.</p>	Se ia act de obiecție.
92.	<p>Articolul 18. Condiționalitatea legată de plățile directe</p> <p>(1) PSPA include un sistem de condiționalitate în temeiul căruia fermierii și alți beneficiari care primesc plăți directe fac obiectul unei sancțiuni administrative dacă nu îndeplinesc cerințele legale în următoarele domenii specifice:</p> <p>a) clima și mediul, inclusiv apa, solul și biodiversitatea ecosistemelor;</p>	Asociația Producătorilor și Exportatorilor de Fructe	<p><i>Articolul 18 - Condiționalitatea legată de plățile directe</i></p> <p>Fermierii riscă sancțiuni administrative dacă nu îndeplinesc cerințele legale în domenii vaste (climă, mediu, sănătate publică, bunăstarea animalelor, condiții de muncă), ceea ce poate necesita investiții semnificative și schimbări în practicile agricole. Atenționăm că cerințele de mediu și cele de productivitate agricolă pot intra uneori în conflict și vor pune fermierii în situații</p>	<p>Se ia act de obiecție</p> <p>Totodată se comunică că art. 18 va intra în vigoare la 1 ianuarie 2030.</p>

1	2	3	4	5
	<p>b) sănătatea publică și sănătatea plantelor;</p> <p>c) bunăstarea animalelor;</p> <p>d) condițiile de muncă și de încadrare în muncă aplicabile.</p> <p>(2) Toate suprafețele agricole, inclusiv terenurile care nu mai sunt utilizate în scopuri productive, sunt menținute în bune condiții agricole și de mediu (în continuare – GAEC).</p> <p>(3) Autoritatea de management stabilește standarde minime pentru fermieri și alți beneficiari pentru fiecare standard GAEC, în conformitate cu principalul obiectiv al standardelor respective.</p> <p>(4) La stabilirea standardelor minime se ține seama, după caz, de caracteristicile specifice ale suprafețelor în cauză, inclusiv condițiile pedologice și climatice, de sistemele agricole existente, de practicile agricole, de dimensiunile și structurile fermelor, de utilizarea terenurilor și de specificul regiunilor.</p>		<p>dificile de decizie și necesită timp suficient pentru adaptare.</p>	
93.	<p>Articolul 19. Servicii de consiliere agricolă</p> <p>(1) PSPA include un sistem de furnizare de servicii pentru consilierea fermierilor și a altor beneficiari ai sprijinului politicii agricole în ceea ce privește gestionarea terenurilor și gestionarea</p>	<p>Asociația Producătorilor și Exportatorilor de Fructe</p>	<p>Articolul 19 - Servicii de consiliere agricolă</p> <p>Articolul prevede o gamă largă de domenii de consiliere (economic, mediu, social, tehnologic, științific), ceea ce poate fi coplesitor pentru fermieri. Nu este clar dacă aceste servicii vor fi contra cost, sursa de</p>	<p>Se acceptă parțial.</p> <p>Pentru a îmbunătăți și a aduce o claritate prevederilor art. 19, se propune completarea acestuia cu alineatele</p>

1		3		5
<p>2</p> <p>fermelor (în continuare – servicii de consiliere agricolă).</p> <p>(2) Serviciile de consiliere agricolă vizează dimensiunea economică, cea de mediu și cea socială, ținând seama de practicile agricole existente, și furnizează informații tehnologice și științifice la zi, obținute cu ajutorul proiectelor de cercetare și inovare, inclusiv în ceea ce privește furnizarea de bunuri publice.</p> <p>(3) Prin intermediul serviciilor de consiliere agricolă, se oferă asistență adecvată de-a lungul ciclului de dezvoltare a fermelor, inclusiv pentru înființarea pentru prima dată, conversia modelelor de producție în funcție de cererea consumatorilor, practici inovatoare, tehnici agricole pentru reziliența la schimbările climatice, inclusiv agrosilvicultură și agroecologie, îmbunătățirea bunăstării animalelor și, după caz, standarde de siguranță pentru asigurarea cu produse agroalimentare destinate consumului uman, precum și sprijin social.</p> <p>(4) Serviciile de consiliere agricolă sunt integrate în cadrul serviciilor interconectate ale consilierilor agricoli, ale cercetătorilor, ale organizațiilor de fermieri și ale altor părți interesate relevante, care formează AKIS.</p>		<p>4</p> <p>finanțare și/sau co-finanțare. Atragerea atenției asupra numărului insuficient de consultanți individuali și companii de consultanță disponibili în țară, cu pregătire corespunzătoare, pentru elaborarea proiectelor investiționale, și a faptului că proiectul de lege nu prevede ca etapă de tranziție o școlarizare prealabilă a unui număr adecvat de consultanți, care vor oferi asistență fermierilor.</p>	<p>(6) și (7) cu următorul cuprins:</p> <p>„(6) Serviciile de consiliere agricolă sunt furnizate de consilierii agricoli care au absolvit un program de formare de bază și sunt înscrși în Lista consilierilor agricoli din AKIS.</p> <p>(7) Condițiile și procedurile pentru formarea consilierilor agricoli, precum și de înscriere a acestora în Lista consilierilor agricoli din AKIS, se aprobă de autoritatea de management.”.</p>	

1	2	3	4	5
94.	<p>(5) Consilierea este imparțială, iar consilierii au o calificare adecvată, beneficiază de formare corespunzătoare și nu au conflict de interese.</p> <p>Articolul 20. Tipuri de intervenții sub formă de plăți directe</p> <p>(1) Tipurile de intervenții sub forma plăților directe sunt cuplate.</p>	Asociația Producătorilor Exportatorilor Fructe și de	<p><i>Capitolul V</i></p> <p>TIPURI DE INTERVENȚII</p> <p><i>Articolul 20 - Tipuri de intervenții sub formă de plăți directe</i></p> <p>Solicităm actualizarea punctului (1) în redacția (expresia nouă cu Bold):</p> <p>(1) Tipurile de intervenții sub forma plăților directe sunt cuplate și decuplate.</p>	Nu se acceptă. Autorii nu susțin respectivele propuneri.
95.	<p>Articolul 21. Tipuri de intervenții sectoriale</p> <p>(1) PSPA include intervenții pentru următoarele sectoare:</p> <p>a) fructe și legume;</p> <p>b) produse apicole;</p> <p>c) vitivinicol;</p> <p>d) alte sectoare conform Listei produselor agricole și alimentare, aprobată de Guvern;</p> <p>(2) Plafioanele și condițiile specifice de acordare a sprijinului financiar pentru intervențiile sectoriale sunt incluse în PSPA.</p>	Asociația Producătorilor Exportatorilor Fructe și de	<p><i>Articolul 21 - Tipuri de intervenții sectoriale</i></p> <p>Solicităm insistent separarea sectorului fructelor de cel al legumelor în textul legii, respectiv cu includerea unui punct nou b) fructe și ulterior c) legume în mod consecutiv. Deși există similitudini între sectorul fructelor și cel al legumelor, diferențele semnificative în structura producției, tipul plantațiilor, investițiile necesare pe termen lung și necesitatea unor măsuri de sprijin specifice justifică separarea acestor sectoare în textul legii. Această separare va permite o abordare mai precisă și mai eficientă a politicilor sectoriale și va contribui la dezvoltarea durabilă a ambelor</p>	Nu se acceptă. Reglementarea împreună a sectoarelor legumelor și fructelor ca tip de intervenție nu limitează autoritatea de management să conceapă intervenții separate pentru fiecare sector în parte, ținând cont de specificul și problemele acestora.

1	2	3	4	5
96.	<p>Articolul 22. Tipuri de intervenții pentru dezvoltarea rurală</p> <p>(1) Intervențiile stabilite în PSPA pentru dezvoltare rurală constau în plăți sau sprijin pentru următoarele tipuri de intervenții:</p> <p>-----</p> <p>g) cooperare și inițiativa LEADER;</p>	Asociația Producătorilor și Exportatorilor Fructe	<p>sectoare. Chiar dacă în cadrul politicilor agricole ale UE, multe măsuri și reglementări se aplică în mod similar atât fructelor, cât și legumelor, în rapoartele statistice și de export ale Republicii Moldova, datele pentru fructe și legume sunt prezentate separat, pentru a oferi o imagine mai clară a rezultatelor.</p> <p>Articolul 22. Tipuri de intervenții pentru dezvoltarea rurală</p> <p>Solicităm clarificări asupra lit. g) cooperare și inițiativa LEADER în contextul în care în țările europene cooperarea este generată de condițiile de piață fără a limita modul de asociere.</p>	<p>Se ia act de obiceițe.</p> <p>Autorii menționează că:</p> <p>Cooperarea are un sens mai larg și se aplică la acordarea de sprijin financiar pentru grupurile de producători, organizațiile de producători, pentru cooperare și inovare în agricultură prin intermediul grupurilor operaționale formate din fermieri, asociații, grupuri de producători, cercetare, învățământ. Inițiativa LEADER la fel este o formă de cooperare, doar că diferă de cooperarea din</p>

1	2	3	4	5
				<p>sectorul agroindustrial, deoarece în cadrul LEADER cooperează prin asocieri trei sectoare: public, antreprenorial și civic, care contribuie la dezvoltarea localităților rurale din teritoriul grupului de acțiune locală.</p>
97.	<p>Articolul 23. Forme de sprijin în cadrul PSPA ----- (2) Cuantumul aferente formelor de sprijin menționate la alin. (1) lit. b), c) și d) se stabilesc în unul dintre următoarele moduri:</p> <p>a) metoda de calcul justă, echitabilă și verificabilă, bazată pe: date statistice, alte informații obiective sau avize ale experților; date istorice verificate privind beneficiarii individuali; sau aplicarea practicilor uzuale ale beneficiarilor individuali de contabilizare a costurilor;</p> <p>b) proiecte de buget stabilite de la caz la caz și convenite ex ante de organismul care selectează operațiunea.</p>	Asociația Producătorilor și Exportatorilor de Fructe	<p><i>Articolul 23 - Forme de sprijin în cadrul PSPA</i></p> <p>Articolul menționează că cuantumul aferente formelor de sprijin se stabilesc în bază de:</p> <p>a) metoda de calcul juste, echitabilă și verificabilă: date statistice, alte informații obiective sau avize ale experților; date istorice verificate privind beneficiarii individuali; sau aplicarea practicilor uzuale ale beneficiarilor individuali de contabilizare a costurilor; proiecte de buget stabilite de la caz la caz și convenite ex ante de organismul care selectează operațiunea etc.</p> <p>Atragem atenția că acest articol este confuz iar practicile uzuale, proiectele de buget stabilite de la caz, sau experții care</p>	<p>Se ia act de obiecție.</p> <p>Alineatul reglementează modul în care autoritatea va stabili cuantumul mijloacelor acordate prin intermediul formelor de sprijin. Astfel, la stabilirea mărimii cuantumului autoritatea va analiza diferite date pentru ca cuantumul fixat în intervenție să stimuleze fermierii la anumite activități care să conducă la atingerea obiectivelor. Chiar dacă la prima vedere expresia</p>

1	2	3	4	5
			<p>vor elibera așa-numitele avize pot fi date cu caracter subiectiv, cu excepția cazului când experții sunt autorizați.</p>	<p>„practicile uzuale ale beneficiarilor” pare confuză, în realitate ele sunt o sursă bună pentru autoritate la stabilirea cuantumului.</p>
<p>98.</p>	<p>Articolul 25. Cuantumurile unitare planificate și realizările planificate</p> <p>(1) Guvernul stabilește unul sau mai multe cuantumuri unitare planificate pentru fiecare intervenție inclusă în PSPA. Cuantumul unitar planificat poate fi uniform sau mediu.</p> <p>(2) Cuantumul unitar uniform planificat este valoarea preconizată a fi plătită pentru fiecare realizare conexă. Cuantumul unitar mediu planificat este valoarea medie a diferitelor cuantumuri unitare preconizate a fi plătite pentru realizările conexe.</p> <p>(3) Pentru intervențiile care fac obiectul sistemului integrat de administrare și control sunt stabilite cuantumuri unitare uniforme, cu excepția cazului în care cuantumurile unitare uniforme nu sunt posibile sau adecvate din cauza caracterului sau a sferei de aplicare a intervenției. În aceste cazuri sunt stabilite cuantumuri unitare medii.</p> <p>(4) Pentru tipurile de intervenții sub formă de plăți directe se pot stabili cuantumuri unitare</p>	<p>Asociația Producătorilor și Exportatorilor de Fructe</p>	<p><i>Articolul 25. Cuanturnurile unitare planificate și realizările planificate</i></p> <p>Solicităm clarificări asupra articolului în cauză deoarece, modul în care va fi implementat acesta poate genera inechități, dacă nu se iau în considerare particularitățile diferitelor categorii de fermieri și ale diferitelor zone geografice.</p>	<p>Se ia act de obiecție.</p> <p>Potrivit autorilor:</p> <p>Cuantumul unitar planificat este așa numitul „plafon” a unei sume planificate pentru o anumită intervenție. Adică, aceea parte din Fond care va fi alocată unei anumite intervenții.</p>

1	2	3	4	5
99.	<p>planificate maxime sau minime sau ambele pentru fiecare quantum unitar planificat pentru fiecare intervenție.</p> <p>(5) Pentru tipurile de intervenții pentru dezvoltare rurală, atunci când se utilizează quantumuri unitare medii planificate, poate fi stabilit un quantum unitar mediu planificat maxim. Quantumul unitar mediu planificat maxim este quantumul maxim preconizat a fi plătit în medie pentru realizările conexe.</p> <p>(6) Dacă pentru o intervenție sunt stabilite quantumuri unitare diferite,</p> <p>alin. (4) și (5) se aplică fiecărui quantum unitar relevant aferent intervenției respective.</p> <p>(7) Autoritatea de management stabilește realizările anuale planificate pentru fiecare intervenție, cuantificate pentru fiecare quantum unitar uniform sau mediu planificat. În cadrul unei intervenții, realizările anuale planificate pot fi furnizate la nivel agregat pentru toate quantumurile unitare sau pe grup de quantumuri unitare.</p>	Asociația Producătorilor și Exportatorilor de Fructe	<p><i>Capitolul VI</i></p> <p>DISPOZIȚII FINANCIARE</p> <p><i>Articolul 26 - Plățile către beneficiari</i></p>	<p>Se acceptă.</p> <p>Proiectul conține deja această prevedere art. 22 alin. (1) lit. b)-e) și g).</p>

1	2	3	4	5
	<p>intervenții menționate la art. 22 alin. (1) lit. b)-e) și g).</p> <p>-----</p>		<p>Solicităm actualizarea alin. (2) în redacția (expresia nouă cu Bold):</p> <p>(2) Agenția de plăți plătește prima rată în avans de până la 50 % în cadrul tipurilor de intervenții menționate la art. 22 alin. (1) lit. b), e), c) și g); Notă: c) reprezintă investițiile în produse agroalimentare cu valoare adăugată, conform art. 22 din proiectul legii.</p>	<p>Asfel, reieșind din prevederile proiectului, se va plăti avans pentru intervențiile specificate la literale b), c), d), e) și g).</p>
100	<p>Articolul 30. Termenul de depunere și de examinare a cererii de acordare a sprijinului din FNDAMR.</p> <p>(1) Cererea de acordare a sprijinului se depune în cadrul apelului lansat prin actul administrativ al autorității publice ce exercită funcția de autoritate de management.</p> <p>(2) Durata apelului este de cel mult 90 de zile, dar nu mai puțin de 30 de zile. În cazul nevalorificării mijloacelor financiare distribuite pe intervenții, autoritatea de management poate lansa un nou apel.</p> <p>(3) Actul administrativ al autorității publice ce exercită funcția de autoritate de management prevăzut la alin. (1) se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova cu cel puțin 20 de zile înainte de începerea perioadei de depunere a cererilor de acordare a sprijinului.</p>	Asociația Producătorilor și Exportatorilor de Fructe	<p><i>Capitolul VII</i></p> <p>PROCEDURA DE DEPUNERE ȘI EXAMINAREA CERERII DE ACORDARE A SPRIJINULUI</p> <p><i>Articolul 30 - Termenul de depunere și examinare a cererii de sprijin</i></p> <p>Termenul în care o procedură administrativă trebuie finalizată este de 30-90 de zile. În context, nu este clar ce presupune această procedură administrativă și în care cazuri și condiții se aplică termenul restrâns de 30 de zile.</p>	<p>Se ia act de obiecție.</p> <p>Conform art. 30, alin. (6), termenul în care o procedură administrativă trebuie finalizată este de 90 de zile și acest termen începe să curgă din ziua imediat următoare încheierii apelului pentru cererile de acordare a sprijinului complete.</p>

1	2	3	4	5
101	<p>Articolul 34. Clauza de eludare</p> <p>Nu se acordă niciun avantaj persoanelor fizice sau juridice în privința cărora s-a stabilit că au fost create în mod artificial condițiile necesare în vederea obținerii acelor avantaje, contrar obiectivelor legislației respective.</p>	Asociația Producătorilor și Exportatorilor de Fructe	<p><i>Capitolul VIII</i></p> <p>SISTEME DE CONTROL ȘI SANCTIUNI</p> <p><i>Articolul 34 - Clauza de eludare</i></p> <p>În practică, aceasta clauză ar putea cauza bariere suplimentare pentru fermieri, deoarece evaluarea artificialității condițiilor poate fi subiectivă. Producătorii care nu dispun de resurse legale pentru a contesta deciziile, ar putea să fie privați de anumite fonduri sau sprijin. În acest sens, solicităm garantarea unei proceduri de eludare corecte și transparente.</p>	<p>Nu se susține.</p> <p>Autorul nu susține instituirea unei proceduri speciale.</p>
102	Articolul 66. Dispoziții tranzitorii	Asociația Producătorilor și	<i>Capitolul XI</i>	Se acceptă parțial.

1	2	3	4	5
	<p>-----</p> <p>(3) Legea nr. 71/2023 cu privire la subvenționarea în agricultură și mediul rural continuă să se aplice:</p> <p>a) cererilor de subvenționare a proiectelor investiționale inițiate în anul 2024 și finalizate nu mai târziu de anul 2026, în domeniile de intervenție ale formei de subvenționare prevăzute la art. 18;</p>	Exportatorilor de Fructe	<p>DISPOZIȚII FINALE TRANZITORII</p> <p>Articolul 66 - Dispoziții tranzitorii</p> <p>Solicităm actualizarea lit. (a) în redacția (expresia nouă cu Bold):</p> <p>a) cererilor de subvenționare a proiectelor investiționale inițiate în anii 2024 și 2025, finalizate nu mai târziu de anii 2026 și 2027, în domeniile de intervenție ale formei de subvenționare prevăzute la art. 18;</p>	Conform amendamentului domnului Alexandru Trubca și acceptat de Comisie.
103	<p>Articolul 67. Dispoziții finale</p> <p>(1) Prezenta lege intră în vigoare la data de 1 ianuarie 2025, cu excepția</p> <p>art. 10, art. 11 alin. (2) și (4) și art. 12, care vor intra în vigoare la data de 1 ianuarie 2027, a secțiunii a 2-a din capitolul VIII, care va intra în vigoare la data de</p> <p>1 ianuarie 2028, și a secțiunilor 4 și 5 din capitolul VIII, care vor intra în vigoare la data de 1 ianuarie 2030.</p>	Asociația Producătorilor și Exportatorilor de Fructe	<p>Articolul 67: Intrare în vigoare</p> <p>Recomandăm insistent amânarea intrării în vigoare a inițiativei legislative până la 1 ianuarie 2027, oferind fermierilor o perioadă adecvată pentru a-și adapta planurile investiționale, a contribui cu propuneri de îmbunătățire la proiectul propus și a se pregăti corespunzător pentru implementarea noii politici agricole. Această abordare ar asigura o tranziție mai eficientă și ar maximiza beneficiile pentru sectorul agricol în ansamblu. Totodată, solicităm o abordare justă, care să includă prezentarea Programului Strategic al Politicii Agricole (PSPA) în varianta revizuită, consultarea acestuia în termeni rezonabili cu toți actorii implicați, inclusiv</p>	<p>Se acceptă parțial.</p> <p>Se acceptă intrarea în vigoare la 1 ianuarie 2026.</p>

1	2	3	4	5
104		Asociația Producătorilor și Exportatorilor de Fructe	<p><i>Articolul 68. Organizarea executării</i></p> <p>Reiterăm obiecția expusă la Art. 67).</p>	Nu se acceptă. Proiectul nu conține art. 68.
105		Asociația Producătorilor și Exportatorilor de Fructe	<p><i>CONCLUZIE GENERALĂ:</i></p> <p>Asociația Moldova Fruct își mențin poziția fermă față de proiectul de lege propus spre examinare în redacția actuală, considerându-l inoportun și prematur.</p> <p>Opinăm că implementarea acestei inițiative legislative în redacția actuală și în termenii propuși va genera provocări administrative și financiare semnificative pentru fermieri, în special în contextul reglementărilor pârținoitoare impuse prin PSPA 2025-2030.</p> <p><i>OBIEȚILE DE ORDIN GENERAL ALE ASOCIAȚIA MOLDOVA FRUCT:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Rigiditatea și ambiguitatea proiectului legii, complexitatea proceselor de autorizare, monitorizare, raportare și sancționare a fermierilor. 2. Lipsa procedurilor și noțiunilor clar definite care vor crea situații interpretabile și vor crește elementele abuzive, potențial coruptibile și discriminatorii. 	Se acceptă parțial. A se vedea argumentările de mai sus.

1		3	4	5
			<p>3. Riscurile financiare asociate cu sancțiunile pentru neconformitate care urmăresc diminuarea interesului fermierilor față de suportul oferit de către stat.</p> <p>4. Absența perioadei de tranziție, și neglijarea dificultăților de adaptare la noile standarde, în special pentru fermierii cu resurse limitate.</p> <p>5. Potențialul impact negativ asupra încrederii fermierilor în politicile de subvenționare care par a fi concepute în detrimentul acestora.</p> <p>6. Afectarea spiritului de integrare europeană al fermierilor, fiindcă redacția actuală a legii va cauza nemulțumire în masă și scepticism.</p> <p>7. Creare unor avantaje inechitabile numai anumitor grupuri de fermieri sau asociații/instituții etc.</p> <p>Asociația Moldova Fruct conchide că motivele oficiale invocate pentru urgentarea acestei inițiative legislative ar urmări de fapt cauzarea unor politici nelociale și discriminatorii ale statului și insuficiența mijloacelor financiare disponibile în bugetul de stat. Asociația Moldova Fruct subliniază, de asemenea, lipsa de precedent pentru o</p>	

1	2	3	4	5
			<p>astfel de politică în alte țări candidate la UE, care s-au aflat la etapa de negociere dar au beneficiat de o etapă de tranziție adecvată. În consecință, <i>recomandăm amânarea intrării în vigoare a legii până la 1 ianuarie 2027</i>. Acest răgaz va oferi fermierilor timpul necesar pentru consultarea și familiarizarea cu prevederile proiectului, adaptarea planurilor strategice și investiționale, pregătirea de către organizațiile specializate a unui număr suficient de consultanți ce vor elabora proiectele, îmbunătățirea proiectului propus spre examinare, și va asigura termeni corespunzători pentru noua politică agricolă, facilitând o tranziție eficientă și benefică pentru sectorul agricol.</p> <p><i>În lumina argumentelor prezentate, solicităm revizuirea și ajustarea prevederilor proiectului de lege conform propunerilor oferite. Pentru a discuta în detaliu aceste sugestii și pentru a găsi soluții practice și eficiente, solicităm organizarea unei întrevederi cu membrii Consiliul de Administrare Moldova Fruct cât mai curând posibil. Această întrevedere ar permite un schimb constructiv de opinii și ar facilita identificarea unor soluții care să răspundă atât nevoilor sectorului horticol, cât și obiectivelor legiuitorului.</i></p>	

1	2	3	4	5
106	<p>Articolul 67. Dispoziții finale</p> <p>(1) Prezenta lege intră în vigoare la data de 1 ianuarie 2025, cu excepția art. 10, art. 11 alin. (2) și (4) și art. 12, care vor intra în vigoare la data de 1 ianuarie 2027, a secțiunii a 2-a din capitolul VIII, care va intra în vigoare la data de</p> <p>1 ianuarie 2028, și a secțiunilor 4 și 5 din capitolul VIII, care vor intra în vigoare la data de 1 ianuarie 2030.</p>	<p>Notă</p> <p>recomandări</p> <p>Asociațiile profesionale din domeniul agroalimentar</p>	<p>Prin prezenta, asociațiile de profil subsemnate se adresează Parlamentului Republicii Moldova și Comisiei Agricoltură și Industrie Alimentară cu următoarele recomandări de modificare a proiectului de Lege 382/2024 privind finanțarea, gestionarea și monitorizarea politicii agricole:</p> <p>1. La articolul 67 a prezentei legi intrarea în vigoare să fie de la 01 ianuarie 2027;</p>	<p>Se acceptă parțial.</p> <p>Se acceptă intrarea în vigoare la 1 ianuarie 2026.</p>
107	<p>Articolul 4. Noțiuni</p> <p>În sensul prezentei legi, se aplică următoarele noțiuni:</p> <p>-----</p> <p><i>fenomen meteorologic și hidrologic periculos</i> – condiții meteorologice cum ar fi gerul, grindina, gheața, ploaia sau seceta care distrug mai mult de 30 % din producția medie anuală fermierului dat în perioada de trei ani anterioară sau într-o perioadă medie de trei ani bazată pe o perioadă de cinci ani anterioară, excluzând valorile minime și maxime;</p>	<p>Notă</p> <p>recomandări</p> <p>Asociațiile profesionale din domeniul agroalimentar</p>	<p>2. La Articolul 4 :</p> <p>- de modificat și compleat textul: „fenomen meteorologic și hidrologic periculos - gerul, grindina, gheața, ploaia sau seceta” cu „arșiță”, iar în continuare „care distrug mai mult de 30 % din producția medie anuală fermierului dat în perioada de trei ani anterioară sau într-o perioadă medie de trei ani bazată pe o perioadă de cinci ani anterioară, excluzând valorile minime și maxime” de modificat cu „care distrug mai mult de 30 % din producția medie anuală fermierului calculată din perioada bazată pe datele din ultimii 10 ani, excluzând valorile minime și maxime;</p> <p>- de adăugat noțiunea de „plăși directe decuplate” -</p>	<p>Se acceptă parțial.</p> <p>Conform amendamentului înaintat de dl. Trubca Alexandr și acceptat de Comisie.</p>

1	2	3	4	5
108	<p>Articolul 8. Eligibilitatea cheltuielilor</p> <p>-----</p> <p>(5) În perioada de implementare a PSPA, solicitantul este eligibil de a beneficia de sprijin financiar pentru cel mult două proiecte în cadrul unei intervenții, cu excepția intervențiilor pentru plățile directe și intervențiile concepute în temeiul art. 22 alin. (1) lit. a), f), g) – pentru inițiativa LEADER, și h).</p>	<p>Notă</p> <p>recomandări</p> <p>Asociațiile profesionale din domeniul agroalimentar</p>	<p>În contextul facilitării accesului la finanțare pentru fermieri micro, mici și mijlocii și al reducerii costurilor asociate creditelor agricole, plățile directe decuplate vor fi utilizate pentru a acoperi parțial dobânzile aferente creditelor contractate de fermieri pentru realizarea de investiții în sectorul agricol, fără a distorsiona piața și influența deciziile de producție.</p>	<p>Nu se acceptă.</p>
109	<p>Articolul 7. Destinația cheltuielilor din FNDAMR</p> <p>(1) FNDAMR finanțează următoarele cheltuieli:</p> <p>-----</p> <p>h) cheltuielile de administrare și personal pentru: funcționarea grupurilor de acțiune locală și implementarea strategiilor de dezvoltare locală în cadrul inițiativei LEADER; organizațiilor de</p>	<p>Notă</p> <p>recomandări</p> <p>Asociațiile profesionale din domeniul agroalimentar</p>	<p>3. Excluderea alin (5) din art. 8</p> <p>4. La Articolul 7, alin (1) lit.h – de adăugat „funcționarea asociațiilor sectoriale de profil și implementarea strategiilor de dezvoltare sectoriale”</p>	<p>Nu se susține.</p>

1	2	3	4	5
	<p>producători, în particular către grupuri de producători; Camerele Agricole; Oficiului Național al Viei și Vinului;</p>			
<p>110</p>	<p>Articolul 66. Dispoziții tranzitorii</p> <p>-----</p> <p>(3) Legea nr. 71/2023 cu privire la subvenționarea în agricultură și mediul rural continuă să se aplice:</p> <p>a) cererilor de subvenționare a proiectelor investiționale inițiate în anul 2024 și finalizate nu mai târziu de anul 2026, în domeniile de intervenție ale formei de subvenționare prevăzute la art. 18;</p>	<p><i>Notă</i> <i>recomandări</i></p> <p>Asociațiile profesionale din domeniul agroalimentar</p>	<p>5. la art. 66, alin (3) aliniat a - de modificat în loc de 2024 - 2025, pentru că majoritatea fermicilor contuă să facă investiții conform Legii 71/2023 și atât timp cât nu a fost abrogată/modificată au dreptul la rambursarea investițiilor efectuate conform Legii în vigoare.</p>	<p>Se acceptă parțial.</p> <p>Art. 66 a fost expus în redacție nouă.</p>
<p>111</p>	<p>Articolul 18. Condiționalitatea legată de plățile directe</p> <p>(1) PSPA include un sistem de condiționalitate în temeiul căruia fermierii și alți beneficiari care primesc plăți directe fac obiectul unei sancțiuni administrative dacă nu îndeplinesc cerințele legale în următoarele domenii specifice:</p> <p>a) clima și mediul, inclusiv apa, solul și biodiversitatea ecosistemelor;</p> <p>-----</p> <p>(3) Autoritatea de management stabilește standarde minime pentru fermieri și alți</p>	<p><i>Notă</i> <i>recomandări</i></p> <p>Asociațiile profesionale din domeniul agroalimentar</p>	<p>6. Art. 18 lit (a) de luat în considerare Termenul și costurile necesare perioadei de Tranziție și Conoformare la Regulamentul UE pe toate aspectele de mediu, sănătate publică, bunăstarea animalelor, condițiilor de muncă și sănătatea plantelor.</p> <p>Tot la acest articol la alin (3) de adăugat după expresia „Autoritatea de management” continuare cu „împreună cu Asociațiile de Profil</p>	<p>Se acceptă parțial.</p> <p>În partea ce ține de modificarea intrării în vigoare a art. 18 care se propune a fi 1 ianuarie 2030, pentru a permite pregătirea fermierilor.</p>

1	2	3	4	5
112	<p>beneficiari pentru fiecare standard GAEC, în conformitate cu principalul obiectiv al standardelor respective.</p> <p>Articolul 20. Tipuri de intervenții sub formă de plăți directe</p> <p>(1) Tipurile de intervenții sub forma plăților directe sunt cuplate.</p>	<p><i>Notă recomandări</i></p> <p>Asociațiile profesionale din domeniul agroalimentar</p>	<p>7. Art. 20 (1) de adăugat la textul „(1) Tipurile de intervenții sub forma plăților directe sunt cuplate și decuplate”. Pentru argumentarea plăților de subvenționare a dobânzilor la creditele bancare în calitate de instrument de stimulare a accesului la credite pentru fermierii micro, mici și mijlocii.</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>Autorii nu susțin această propunere.</p>

Alexandr TRUBCA
Președintele Comisiei

